

תשורה

משמחת הנישואין של

מרדכי מענדל ודבורה לאה שיחיו קדנר

ב' טבת, זאת חנוכה, ה'תשפ"ה

ד.ש. תשורות

dsteshura@gmail.com

פתח דבר

לזכרון טוב, יום כלולת צאצאינו החתן התמים מרדכי מענדל שי' עם ב"ג הכלה מ' דבורה לאה תי', הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק - מיוסד על ההנהגה בעת שמחת הנישואין של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א - בתשורה המוסגרת בזה.

*

זכה אבי החתן שי' לעסוק בהוצאה-לאור של ההנחות באידיש שיצאו-לאור על-ידי ועד הנחות התמימים, ושל הקובץ השבועי של הערות וביאורים אהלי תורה. התשורה כוללת צילומי כתב-יד-קודש כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א - הגהות ומענות בקשר לשיחות קודש.

רוב החומר שבתשורה זו מתפרסם בזה לראשונה.

*

ויהי רצון, שתיכף ומיד "ישמע . . קול ששון וקול שמחה" האמתי, כאשר "נזכה זעהן זיך מיטן רבי'ן", בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, תיכף ומיד ממש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

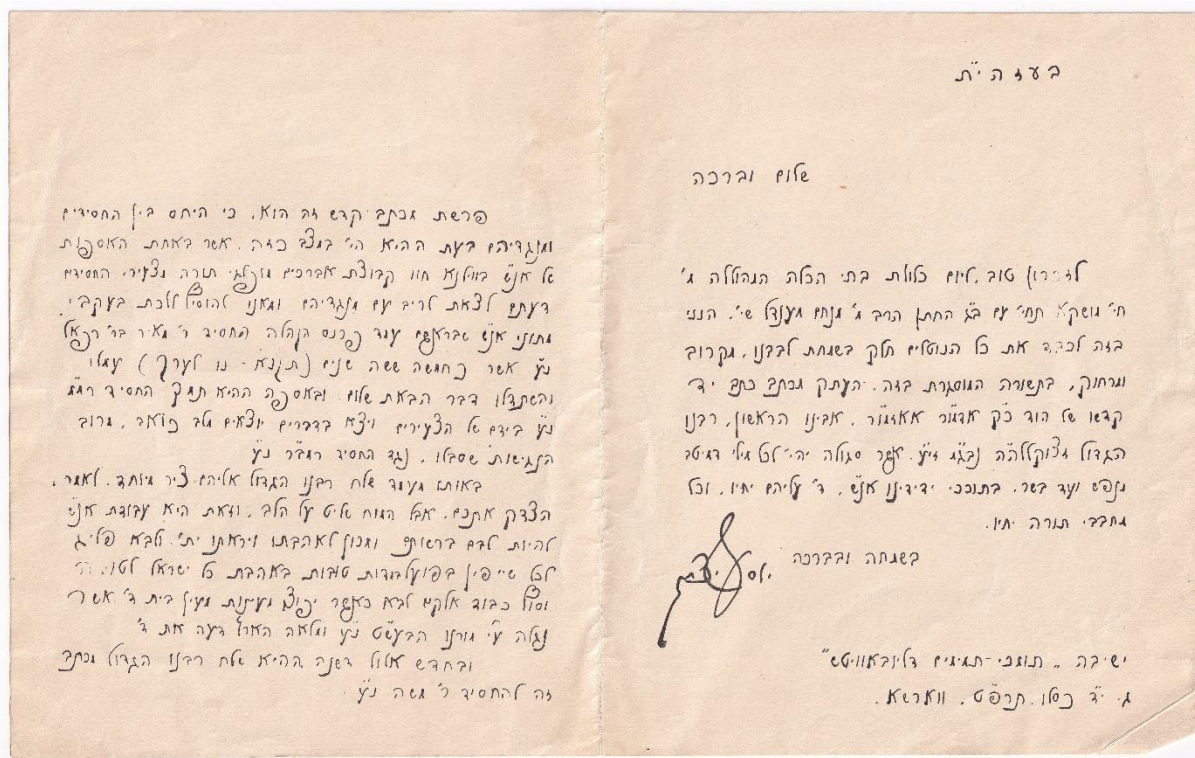
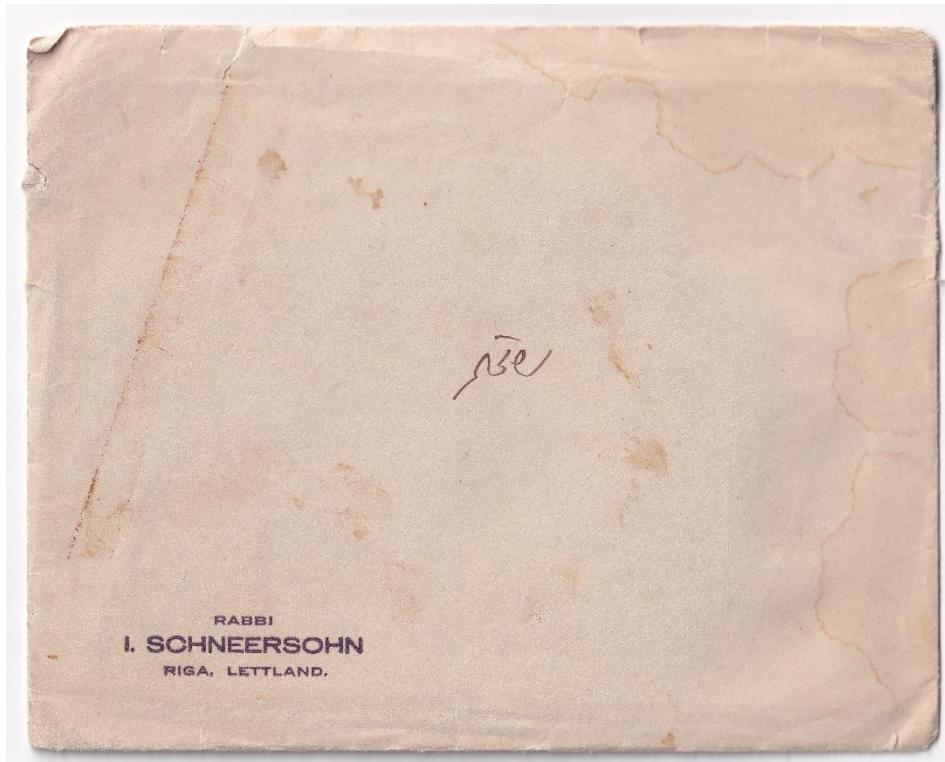
משפחת לנדא

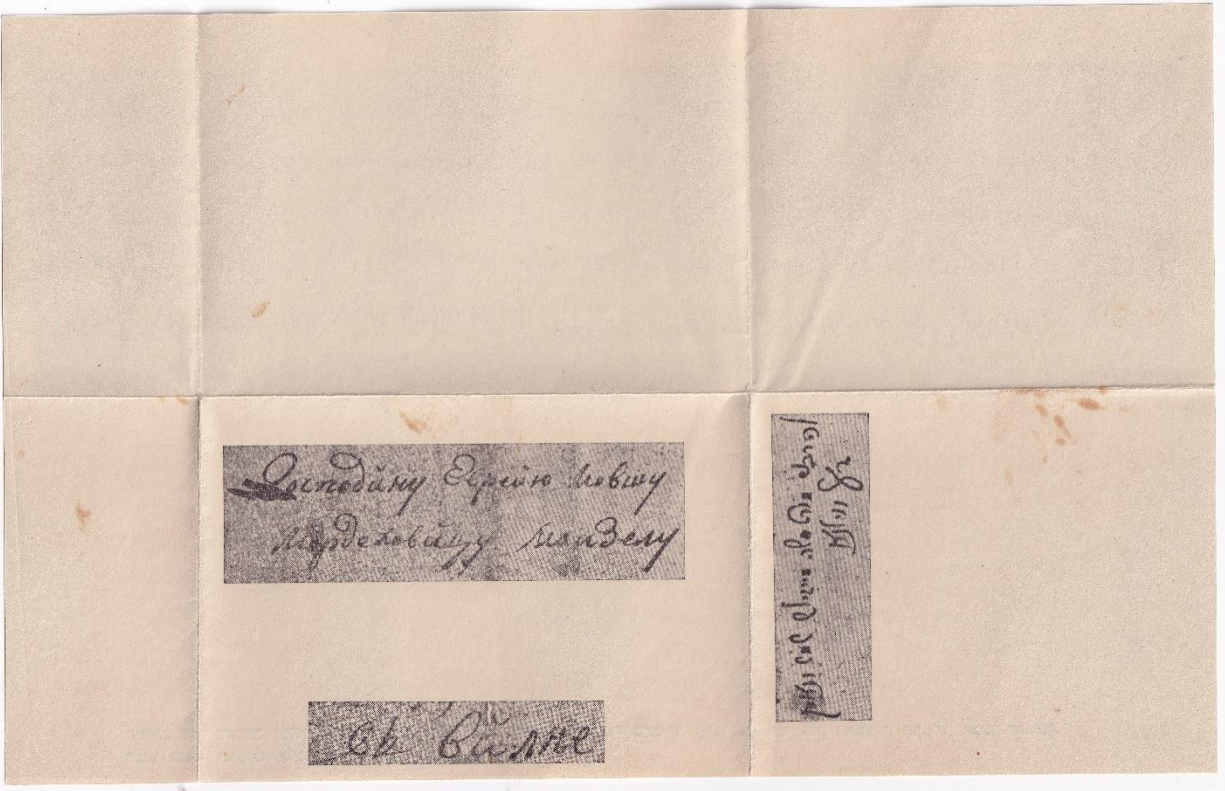
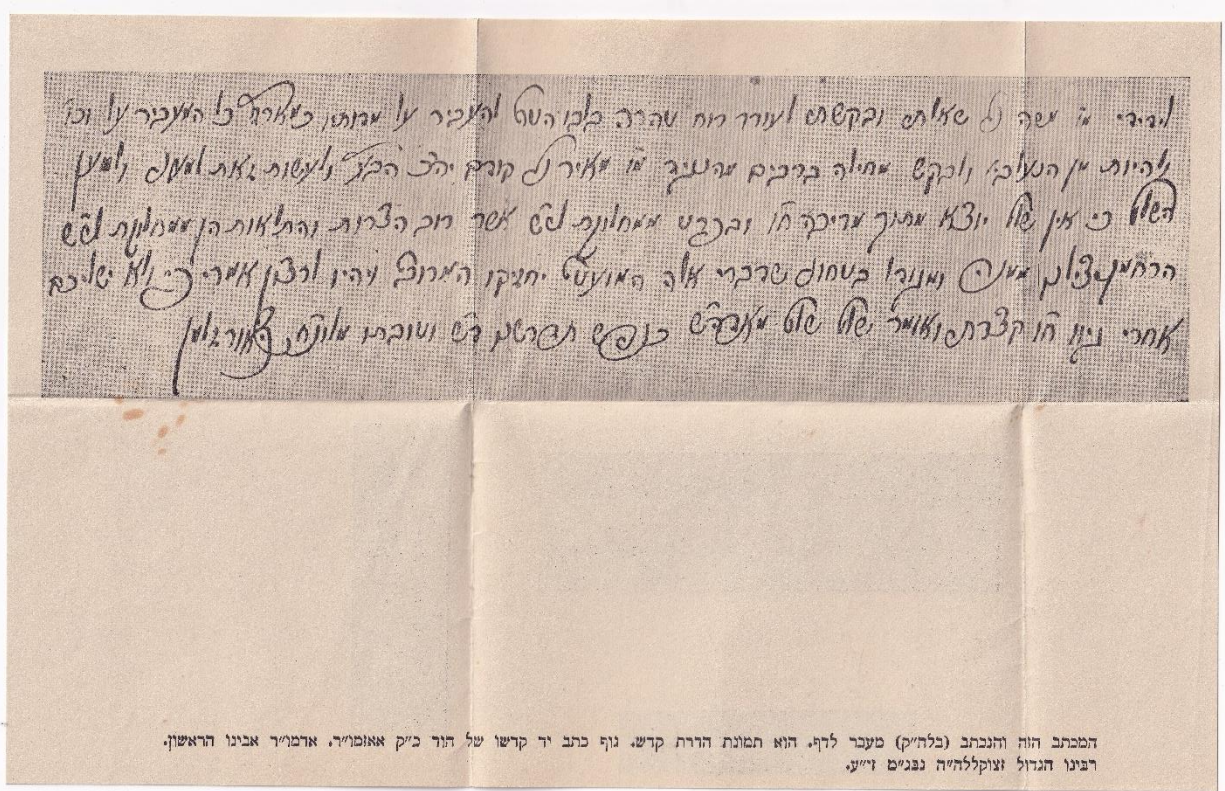
משפחת קדנר

ב' טבת, זאת חנוכה, ה'תשפ"ה

ברוקלין, נ.י.

התשורה שחולקה בעת חתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מכתב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לחתונת הורי החתן

קדנר - טשארטער - ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כח' שבט תשמ"ז
ברוקלין, נ. י.

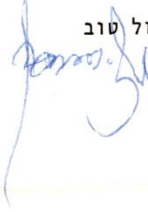
האברך הווי"ח אי"א נוי"ב וכו'
מוה' זאב מאיר שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום כח' אדר הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתיי בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N.Y. 11213

BKLYN NY 112 20:35 06/24/93 DCR#3

Z. Kačaner
741 Montgomery Street
Brooklyn, NY 11213

מכתב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בנוגע שינוי הלבושים

קנר=בני ברק

בי"ה, ג' אדר תשט"ז
ברוקלין

האברך משה שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ד שבט, בו כותב שעומד בספק אם לשנות הלבושים שלו ללבוש ארוך ומגבעת שחורה ובפרט אשר בני משפחתו מנגדים לזה.

והנה כיון שלע"ע מסופק בעצמו בזה, הרי אין למהרה בהחלטה חיובית בהענין, ובהוה להוסיף בלימוד בהתמדה ושקידה בכלל וביחוד בלימוד תורת החסידות המחזקת יראת שמים ואהבת ד', וכעבור איזה זמן עוד הפעם ידין על השאלה האמורה לעיל בהתאם למצבו אז, כי שינוי הלבושים בכגון דא צריכה להעשות במצב רוח שהחלטה בזה מוצקת, בכדי לשלול האפשרות דחזרה ללבושים הקודמים מפני הבושה מהמלעיגים, והרי רואים במוחש שזהו מהנסיגות הגדולים וכמרומו גם בסדר ארבעת חלקי השו"ע שהתחלתם הוא, ואל יבוש מפני המלעיגים ע"י.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכ"ר

בי"ה, ג' אדר תשט"ז

ברוקלין

האברך משה שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ד שבט, בו כותב שעומד בספק אם לשנות הלבושים שלו ללבוש ארוך ומגבעת שחורה ובפרט אשר בני משפחתו מנגדים לזה.

והנה כיון שלע"ע מסופק בעצמו בזה, הרי אין למהרה בהחלטה חיובית בהענין, ובהוה להוסיף בלימוד בהתמדה ושקידה בכלל וביחוד בלימוד תורת החסידות המחזקת יראת שמים ואהבת ד', וכעבור איזה זמן עוד הפעם ידין על השאלה האמורה לעיל בהתאם למצבו אז, כי שינוי הלבושים בכגון דא צריכה להעשות במצב רוח שהחלטה בזה מוצקת, בכדי לשלול האפשרות דחזרה ללבושים הקודמים מפני הבושה מהמלעיגים, והרי רואים במוחש שזהו מהנסיגות הגדולים וכמרומו גם בסדר כל ארבעת חלקי השו"ע שהתחלתם הוא, ואל יבוש מפני המלעיגים. עיי"ש.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכ"ר

אגרות ומענות קודש לסב החתן בעניני שידוכין

א

RABBI MEINACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה. כו' מ"ח תשי"ז
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ כו'
מוה' משה נחום שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו כותב אודות הצעת שידוך עם בחורה מעדה תימן, אשר החילוק של העדות גרם פקפוק מהוריו שי' בהנוגע לנכונות הצעה זו.

ומצבה והנה אינו מזכיר במכתבו-העיקר, כוונתי ע"ד השקפת עולם ביהדות של המדוברת, ואף שמזכיר בהנוגע להורי המדוברת שאבי רב וכו', הרי לא תמיד יש להביא ראיה מן ההורים על הילדים, ובאם יראת אלקים היא ושומרת תורה ומצות כדרוש, אין לפקפק מצד חילוק העצות ולקרב את הענין, ובורא עולם ומנהיגו ינחהו בדרך הטוב לפניו בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בודאי יש לו קביעות עתים בחורה, בנגלה ובחסידות, ושומר שלשת השיעורים הידועים בחומש ההלים ותניא.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ב"ה. כו' מ"ח תשי"ז
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ כו'
מוה' משה נחום שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו כותב אודות הצעת שידוך עם בחורה מעדת תימן, אשר החילוק של העדות גרם פקפוק מהוריו שי' בהנוגע לנכונות הצעה זו.

והנה אינו מזכיר במכתבו - העיקר, כוונתי ע"ד השקפת עולם ומצבה ביהדות של המדוברת. ואף שמזכיר בהנוגע להורי המדוברת שאבי רב וכו', הרי לא תמיד יש להביא ראיה מן ההורים על הילדים. ובאם יראת אלקים היא ושומרת תורה ומצות כדרוש, אין לפקפק

מצד חילוק העדות ולקרב את הענין, ובורא עולם ומנהיגו ינחהו בדרך הטוב לפניו בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בודאי יש לו קביעות עתים בתורה, בנגלה ובחסידות, ושומר שלשת השיעורים הידועים בחומש תהלים ותניא.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

ב

[מענה]

מענה להת' משה נחום קדנר (מהעתקה):

אזכיר על הציון וכן העיקר בהנוגע לשידוך מתאים

ג

[מענה]

מענה להת' משה נחום קדנר על מכתבו בעניני שידוכין (מהעתקה):

כיון שמאז שאלתו בפעם הג' עבר זמן רב ביותר – יודיע כל הפרטים בזה – עכ"פ בעת עזבו אה"ק ת"ו

ומה טוב – לאחרי זה

– באם יודע –

(2) הזכרתיו היום על הציון

מכתב אדמו"ר הרי"צ להתנות אבי זקנו של החתן

קה
א' ב"ג אייר תרע"ג ח"א

אל תלמידי העבד והנעלה
מרדכי מענדל שי'

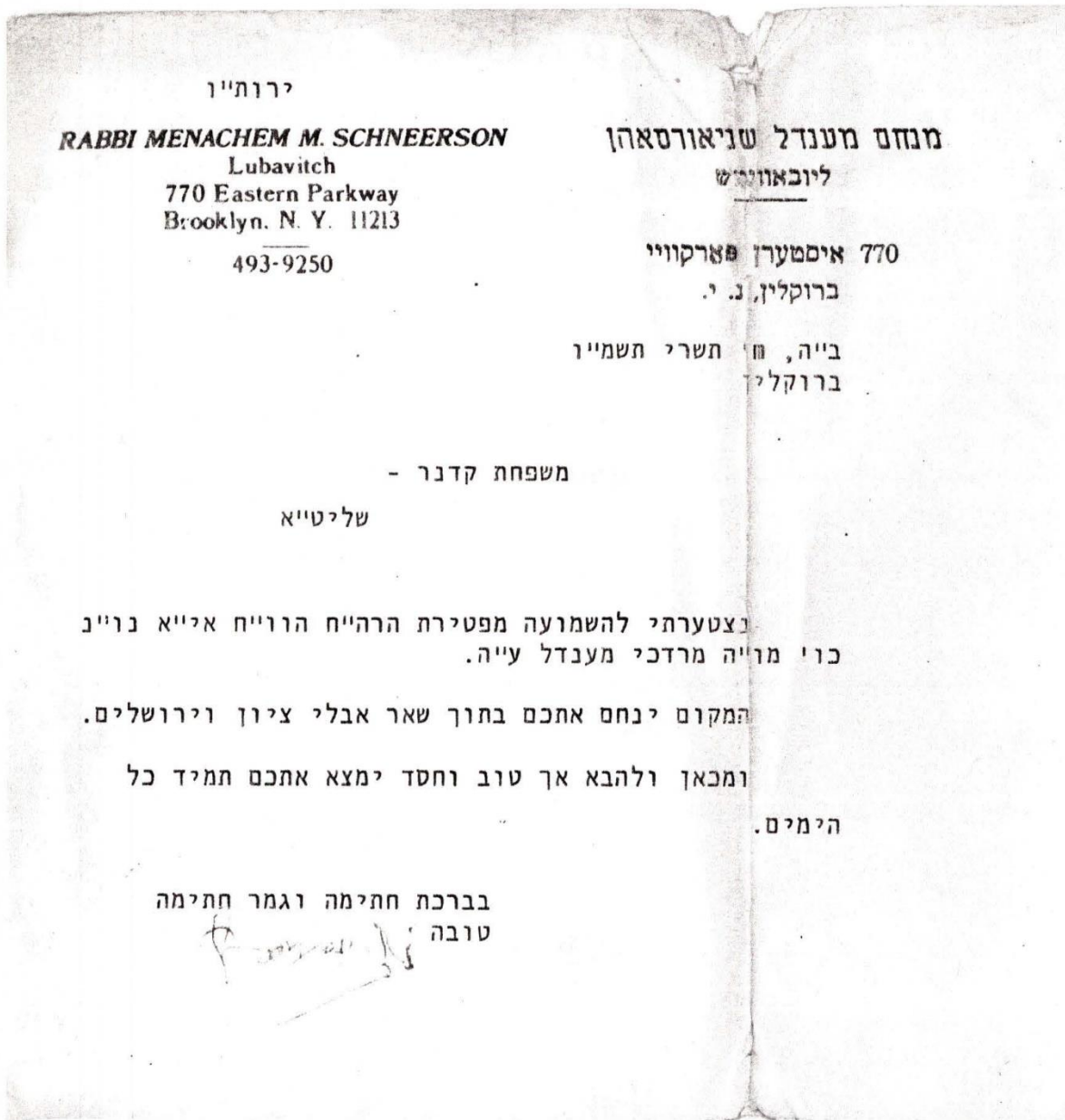
ש"אם וברכה.
קאמער על אכטבו, יתן השי"ת שהחתונה
תהי' השעטלאוץ דג"כ וקנו בית בישראל על יסודי
התורה והמצוה ויהי' באהלי תורה,
ברוך שמואל יוסף

קדנר-ירושלים.
ב"ה א כג אייר תרפ"ט

אל תלמידנו הנכבד והנעלה
מרדכי מענדל שי'

שלום וברכה.
במענה על סכתבו, יתן השי"ת שהחתונה תהי'
בשעטמוט"צ פנו"ה ויבנו בית בישראל על יסודי החורה
והמצוה ויהי' באהלי תורה.
הדו"ש

מכתב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לפטירת אבי זקנו של החתן

שיחת ש"פ שלה תשמ"ב

— הוגה עבור קובץ "הערות וביאורים אהלי תורה" —

בס"ד, יום ב' דר"ח תמוז

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הננו חושבים להכניס הקטע דלהלן

— משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א דש"פ שלה מבה"ח תמוז, —
בגליון הערות וביאורים דשבוע זו אי"ה.

בשם המערכת

זאב מאיר בן ציפורה פרידא קדנר

...נחבאר (בהתוועדות די"ב סיון) שהנשיאים נדבו "שש עגלות

צב. עגלה על שני הנשיאים",¹ ולא יותר (י"ב עגלות) בהתאם למארז"ל

לא ברא הקב"ה בעולמו דבר אחד לבטלה,² היינו, שכל ענין וכל פרט

צריך להיות מנוצל לתכליתו, כדי שלא ישאר אפילו פרט א' לבטלה,

ולכן, מאחר שהיו יכולים להטעין את כל המשכן על שש עגלות, אין

צורך בעגלות נוספות, ולא זו בלבד שהעגלה הנוספת היא מיותרת

(לבטלה), אלא אם היו מביאים עגלה נוספת ומחלקים את כל המשא בין

שבעה עגלות, נמצא שישנו חלק מסויים בכל העגלות (גם בשש העגלות)

שאינו מנוצל לתכליתו, כי כל עגלה בכחה לשאה אחד מששה משא

המשכן, ובאשר ישנם שבעה עגלות, מטעמינו עלי' רק אחד משבעה משא

המשכן.

ושאלו על זה:³ מאחר שכל עניני המשכן היו באופן של הרחבה,

ועו שהיו משקיין את התמיד בכוס של זהב,⁴ מפני ש"אין עניות במקום

עשירות" — א"כ, מדוע הי' מספר העגלות בצמצום גדול כל כך, היפך

ענין העשירות!?

והביאור בזה — בפשטות:

(1) נשא ז, ג. (2) במדב"ר יח, יח. (3) הערות וביאורים גליון

לד (קל"ז). (4) תמיד כס, ג.

- ב -

הכלל ד"אין עניות במקום עשירות" אינו שייך כלל להמדובר לעיל אודות ניצול כח העגלות במילואן שלא ישאר שום פרט לבטלה - כי גם כאשר ההנהגה היא באופן של עשירות, אין אפילו פרט א' לבטלה, ולדוגמא: כאשר היו משקיף את התמיד בכלי של זהב - אין כאן שום דבר לבטלה ח"ו, כי הכלי של זהב נוצל בשלימותו. ועד"ז בנוגע לכלי שרת, שהם מקדשים כשהם מלאים דוקא,⁵ היינו, כאשר כל הכלי מנוצל בשלימותו (כפי שהוזכר לעיל).

ואין להקשות שעצם ההשתמשות בכלי זהב כדי להשקות את התמיד הרי זה ענין של בזבז, מאחר שיכולים להשתמש בכלי שאינו עשוי מזהב, וא"כ, הרי זה לבטלה - כי "עניות" ו"עשירות" הם ב' אופנים בסדר ההנהגה בחיים, ומובן שכאשר העשיר מתנהג באופן של הרחבה ביחס לאופן ההנהגה דעני, אין זה לבטלה ח"ו - כי כך הוא אופן ההנהגה דעשיר, ועד"ז בנוגע לשימוש בכלי זהב כדי להשקות את התמיד, שזוהי אופן ההנהגה המתאימה לעשירות דביהמ"ק.

דוגמא לדבר: מאכלו של עני בחול אינו דומה למאכלו בשבתות וימים טובים, שבהם אוכל גם העני בשר שמן ויין ישן. ומובן, שאין לומר שאכילת העני בשר שמן ויין ישן ביום השבת היא לבטלה ח"ו (מאחר שיכול לאכול בשר ויין סתם) - כי זהו אופן האכילה דיום השבת. ועד"ז מובן בנוגע לאופן ההנהגה דעשירות, שאין זה לבטלה ח"ו.

משא"כ בנדו"ד - הרי אם היו מביאים עגלות נוספות, הרי השימוש

5) זבחים פח, א.

- ג -

בהם לא הי' בשלימותו, כי חלק מסויים מכחן של העגלות לא הי' מנוצל,
והי' נשאר לבטלה ח"ו.

ומה שפרש"י⁶ "איך עניות במקום עשירות - לא עשו דבר בצמצום,
אלא הכל מתחלתן דיים והותר".

הנה כל זה הי' באופן ובמדת ההכנה למשכן (נדבת המשכן, ביסול
סממנים וכו'), ופשיטא שלאח"ז לא נשאר ה"והותר" לבטלה (שהרי נקדש
וכו').

(6) שבת קב, ב. ד"ה איך.

.. שהנשיאים נדבו "שש עגלות צב .. עגלה על שני הנשיאים", ולא יותר (ע"ד שהיו י"ב עגלות
בקר - לכא"א) - בהתאם למארז"ל לא ברא הקב"ה בעולמו דבר אחד לבטלה ..

.. ולכן, מאחר שהיו יכולים להטעין את כל המשכן על שש עגלות, אין צורך צ"ל בעגלות
נוספות ..

.. ומחלקים את כל המשא בין שבעה עגלות ..

.. נמצא שישנו חלק מסויים בכל העגלות (גם בשש העגלות) שאינו מנוצל לתכליתו, כגון
עגלה בכחה לשאת אחד ממשא המשכן, וכאשר ישנם שבעה עגלות, מטעינים עלי רק
אחד משבעה ממשא המשכן .. [על התיבות "אחד ממשא המשכן", כתב:]! "ה"ה גם

בכתב

.. מאחר שכל שעניני המשכן היו באופן של הרחבה ..

[סימן את התיבות "שהיו משקין את התמיד בכוס של זהב", וכתב:] זה נאמר במקדש שני

*

בזה הננו מדפיסים מענות כ"ק אדמו"ר שליט"א שקבלנו על גליון הקודם (יד (קסג)) סי' ב' וי"ג. כדי להקל על המעיין - באות תוכן השאלות שבגליון שם.

א. בגליון הקודם סי"ג כ' על מ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות סכום החלקים שבספר התניא: "ובספר התניא ... צע"ג הלפרות "קונטרס אחרון" בשם "חלק". וכמו קו"א בשו"ע להש"ך דמודגש שאינו חלק". עכ"ל.

שלכאוי, הש"ך כתב ה"קונטרס אחרון" שלו להשיג על השגת הט"ז עליו ב"דף האחרון", ועפ"ז ילה"ב הדמיון לכאן.

וע"ז כ' כ"ק אדמו"ר שליט"א: איש לא הקשה למה לא הבאתי ראי' מקו"א דאדה"ז עצמו בשו"ע שלו?! - וכהנ"ל "מתורץ" בפשטות - רשמתי - (הראי') הוא מן: קו"א בשו"ע, להש"ך, (בפסיק קודם לתיבת "להש"ך") וכפשוטו "קו"א בשו"ע" (דאדה"ז) - אין כל קס"ד לקרותו חלק (בפ"ע), וכן "קו"א להש"ך".
ועפ"ז מובן שאין מקום לפלפל ע"ד דף האחרון להט"ז.

ב. בגליון הנ"ל סי"ב כ' ע"ד שמות הסדרות: בלקו"ש ויגש ש.ז. הערה 9: "לא נזכר בפרש"י עה"ת שמות הסדרות, ואפילו לא - שצ"ל שמות לסדרות. והמ"מ לפרש"י עה"ת - מלבד אחדים - הם הוספות המעתיקים, ובכת"י אינם. כמפורסם". עכ"ל.

ובלקו"ש ח"ה ע' 58 בהערה 8: "שמות כמה סדרות נמצאו בפרש"י עה"ת (ויגש מז, ב. יתרו יט, יא. תרומה כה, ז. ועוד)".

וע"ז כ' כ"ק אדמו"ר שליט"א: "פשוט שבלימוד תשב"כ היו שמות (או סימן אחר) לציין החלק שלומדים, וכנראה במוחש (וכשסיימו התורה לג' שנים (וחצי) - היו ג"פ (וחצי) שמות (או סימנים אחרים)) - ראה החלוקה בתנחומא וכבר שקו"ט בכ"מ בזה.

הספק הוא - בביהמ"ד (בזמן) דרש"י - וכיו"ב - ההייתה בזה קביעות לכל (כברמב"ם ורס"ג) ולכל הסדרות, או שכאו"א בחר כרצונו וגם שינה מזמן לזמן וכי'.

ועד"ז בהשמות [דהספרים] (בראשית שמות), בשמות דמס' הש"ס וכו". - דוגמא להנ"ל:
דבש"ס נקרא במדבר - ב'ס' הפקודים (סוטה) ולא - ועוד. בקרא עצמו נקרא (ע"פ חז"ל
- בראשית - ס' הישר. ועוד

[יש לציין, שכאשר נדפס הנ"ל בקובץ דש"פ ויחי תשמ"ג, הגי' כ"ק אדמו"ר שליט"א שוב את המענה השני דלעיל, ע"ג הקובץ המודפס - ראה "ס' היובל הערות וביאורים" ע' רד].

שיחת ש"פ בשלה תשמ"ג

– הוגה עבור קובץ "הערות וביאורים אהלי תורה" –

בס"ד, יום ג' י"ח שבט

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הננו רוצים להכניס קטע דלהלן

- משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א דש"פ בשלח ט"ו בשבט, -

בגליון הערות וביאורים דשבוע זו אי"ה.

בשם המערכת

אודות מה ששאלו על מה שנתבאר בהתועדות דש"פ וראא ש.ז. שצריכים ללמוד הוראה
מזה שהראש הוא למעלה מכל האברים גם אצל האיננו יהודי, מהמובא בשם כ"ק אדמו"ר הרשב"ב
נ"ע דבאמת הי' גוף הנכרי צ"ל כמו כל חי' לילך על 4 רגלים ורק מצד שיאה בחירה

להיהודי הוא הולך על 2 רגליים ועל זה ביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתועדות דש"פ בשלח - ט"ו בשבט.

א. ... בהמשך להמדובר לעיל וועגן "אויביהם כסה היס"1 (אז תכלית הכוונה איז ניט
צו מבטל זיין מציאות האויבים, נאר צו זיי מהפך זיין, אז ס'זאל אין זיי זיין ניכר
מקור חיותם - "כסה היס"), און אז יעדער זאך איז בהשגחה פרטית (און דערפאר אפילו
אויב ס'איז ניט נתקבל געווארן דער נאמען פון רמב"ם על ספרו "משנה תורה" (ועד"ז
"שני לוחות הברית" פון שלי"ה), אבער היות אז דער רמב"ם האט עס אזוי א נאמען געגעבן
איז דאס בהשגח"פ) - איז כאן המקום לבאר אן ענין וואס מ'האט געפרעגט אויף דעם וואס
ס'האט זיך גערעדט אין א פריערדיקע התועדות:

מ'האט גערעדט² אז דערפון וואס מ'זעט אויך ביי א גוי אז ראשו איז למעלה ומוגבל
(ניט ווי בהמות וחיות - ששניהם שוקים) דארף מען ארויסנעמען א הוראה, אז הנהגת האדם
דארף אזוי זיין אויך ברוחניות - אז דער ראש דארף זיין העכער און אנפירן מיט שאר
חלקי הגוף.

האט מען דערויף געפרעגט³: אין א מאמר פון דעם רבי'ן (מהורש"ב) נ"ע⁴ שרייבט
ער, אז באמת האבן גופי אוה"ע געדארפט זיין ווי בא בהמות וחיות (אז ראשם וגופם
זיינען בשוה), נאר צוליב ענין הבחירה (פאר אידן) איז בא זיי דער ראש למעלה משאר
הגוף.

[דער רבי נ"ע שרייבט אויף דעם "אין צריך להעתיק"⁵. ויש מפרשים הפירוש בזה,
אז ער האט דאס געשריבן צוליב מורא המלכות. ויש מפרשים פונקט פארקערט: היות אז

1) תהלים עח, נג. 2) שיחת ש"פ וראא סכ"ד. 3) "הערות וביאורים - אהלי תורה"
גליון יח (קסז) ס"ט. 4) ד"ה בר חנוכה תרנ"ו. (ראה מפתחות למאמרי אדמו"ר
מהורש"ב ערך אוה"ע. לקו"ש ח"י"ח ע' 462). 5) ראה מפתחות, לקו"ש שם.

- ב -

"מים גבוהים ימתקו"⁶ - האט דער רבי נ"ע געוואוסט אז אויב ער וועט שרייבן אויף די פאר שורות אין מאמר "אין צריך להתיק", איז אפילו אויב מ'וועט ניט לערנען שאר המאמר (אנדערע לערנען סיי-ווי דעם גאנצן מאמר, אבער ס'זיינען דא די וואס לערנען ניט דעם גאנצן מאמר) - וועט מען איינקערן וועלטן צו וויסן וואס ס'שטייט אין די פאר שורות אויף וועלכע דער רבי נ"ע האט געשריבן "אין צריך להתיק"!⁵

במילא, ווי קען מען זאגן אז דערפון וואס בא גויים איז ראשם למעלה מגופם לערנט מען ארויס א הוראה כו'?

ב. איז דער ביאור בזה - בפשטות:

מ'האט שוין גערעדט ניט נאר מאה פעמים ואחת, נאר אלף פעמים ואחת, וועגן תורת הבעש"ט הידועה⁷, אז פון יעדער זאך וואס מ'זעט אדער מ'הערט דארף מען ארויסנעמען א הוראה בעבודת ה'.

ועפ"ז - בשעת מ'זעט אז בפועל איז ביי א גוי ראשו למעלה מרגלו⁸, דארף מען

דערפון ארויסנעמען א הוראה בעבודת ה'.

למאי נפק"מ פארוואס דאס איז אזוי ביי אים (אז ראשו למעלה מרגלו)? וויבאלד אז אזוי איז דער מצאות בפועל - דארף מען דערפון ארויסנעמען א הוראה בעבודת ה'.

דאס וואס דער רבי נ"ע שרייבט (אז דאס איז צוליב בחירה) איז לבאר הטעם פארוואס דאס איז אזוי. אבער וויבאלד אז לאחר הכל איז אזוי דער מצאות בפועל - דארף א איד בא זיך פרעגן וואס איז דערפון די הוראה פאר אים בעבודתו אין קיום המצוות, מצות תפילין וכיו"ב?

איז די הוראה דערפון:

כשם ווי ער זעט אז ביי א גוי כפשוטו אין גאס איז ראשו למעלה מרגלו, דארף ער אויך וויסן אז אזוי איז דאס בא דעם "אל זר אשר בקרבך"⁸ (דער "גוי אשר בקרבך"⁹), אז ראשו איז למעלה מרגלו.

און דעריבער, בשעת ער טוט עבודתו, ער איז מקיים א מצוה, ער לייגט תפילין, ער גיט צדקה, וכיו"ב, דארף ער דאס טאן אין אן אופן, אז ניט נאר זיין נפש האלקית טוט עס, און זיין נה"ב איז ער מבטל און זאגט דו ביסט א בהמה, נאר (תכלית שלימות העבודה איז, אז) די מצוה דארף אויך דורכנעמען דעם "גוי אשר בקרבך", וכל מצאותו, אנהויבנדיק פון זיין ראש, און שאר חלקו (וואס ווערט אנגערפירט פון ראש) - אז ביי אים זאל זיין אתהפכא (ניט נאר אתכפיא שבתחלת העבודה) - "אויביהם כסה היים" (כדוגמא ווי ס'דארף זיין די עבודה מיט גויים כפשוטם, אז מ'דארף זיי ניט מבטל זיין, נאר פועל זיין אויף זיי אז זיי זאלן מקיים זיין זייערע שבע מצוות דבני נח, כנ"ל בארוכה).

(6) משלי ט, גז. (7) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סי' קכז-קכט. (8) ראה שבת קה, ב.

(9) ראה תו"א בראשית ב, ב. לקו"ת תבוא מב, ב. שמע"צ צ, ד. וראה לקו"ש ח"ט ריש ע'

עמוד א

.. דבאמת הי' גוף הנכרי צ"ל כמו כל חי' לילך על 4 ד' רגלים ורק מצד שיהא בחירה להיהודי הוא הולך על 2- שנים.

.. אבער היות אז דער רמב"ם האט עס אזוי א נאמען געגעבן איז דאס בהשגח"פ וכו' ..

.. מ'האט גערעדט אז דערפון וואס מ'זעט אויך ביי א גוי אה"ע אז ראשו איז למעלה ממשאר חלקי גופו ומרגלו (ניט ווי בהמות וחיות - ששניהם אשר הם בגובה שויפה) דארף מען ארויסנעמען א הוראה ..
 .. (אז ראשם וגופם זיינען בשווה) ..

.. [דער רבי נ"ע שרייבט אויף דעם "אין צריך להעתיק". ויש מפרשים הפירוש בזה, אז ער האט דאס געשריבן צוליב מורא המלכות. ויש מפרשים פונקט פארקערט: היות אז לחדודי באופן אחר

עמוד ב

"מים גנובים ימתקו"⁶ - האט דער רבי נ"ע געוואוסט אז אויב ער וועט שרייבן אויף די פאר שורות אין מאמר "אין צריך להעתיק", איז אפילו אויב מ'וועט ניט לערנען שאר המאמר (אנדערע לערנען סיי ווי דעם גאנצן מאמר, אבער ס'זיינען דא די וואס לערנען ניט דעם גאנצן מאמר) - וועט מען איינקערן וועלטן צו וויסן וואס ס'שטייט אין די פאר שורות אויף וועלכע דער רבי נ"ע האט געשריבן "אין צריך להעתיק"?:

במילא, ווי קען מען זאגן אז דערפון וואס בא גויס אה"ע איז ראשם למעלה מכל גופם לערנט מען ארויס א הוראה כו'?

.. מ'האט שוין גערעדט ניט נאר מאה פעמים ואחת, נאר אפשר אלף פעמים ואחת, וועגן תורת הבעש"ט הידועה, אז פון יעדער זאך וואס מ'זעט אדער מ'הערט דארף מען ארויסנעמען א הוראה בעבודת ה'.

ועפ"ז - בשעת מ'זעט אז בפועל איז ביי א גוי אה"ע ראשם למעלה מרגלו מכל הגוף, דארף מען דערפון ארויסנעמען א הוראה בעבודת ה'.

למאי נפק"מ בחירה איז טאקע דער טעם פארוואס דאס איז אזוי ביי אים (אז ראשו למעלה מרגלו)? וויבאלד אבער אז אזוי איז דער די מציאות בפועל - דארף מען דערפון ארויסנעמען א הוראה בעבודת ה'.

דאס וואס דער רבי נ"ע שרייבט (אז דאס איז צוליב בחירה) איז לבאר הטעם פארוואס דאס איז אזוי. אבער וויבאלד אז לאחרי הכל איז אזוי דער מציאות בפועל - [א איד דארף] בא זיך פרעגן וואס איז דערפון די הוראה פאר אים בעבודתו אין קיום המצוות, מצות תפילין וכיו"ב?
 .. [תחלה נכתב "דארף א איד", ותיקן כנ"ל]

.. וכל מציאותו, אנהויבנדיק פון זיין ראש, און שאר חלקיו (וואס ווערפן אנגעפירט פון ראש)

.. (בדוגמא ווי ס'דארף זיין די עבודה מיט גויס אה"ע כפשוטם, אז מ'דארף זיי ניט מבטל זיין מלחמה, נאר פועל זיין אויף זיי אז זיי זאלן מקיים זיין זייערע שבע מצוות דבני נח, כנ"ל בארוכה).

6) משלי ט, יז.

מענה למערכת "הערות וביאורים אהלי תורה"

בס"ד יום א' ו' ניסן

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ג"א ניסן -

הננו רוצים להכניס קטע דלהלן בהקובץ הערות וביאורים דש"פ אחרי, שבת הגדול י"א ניסן אי"ה.

הערות וביאורים אהלי תורה

בגליון הקודם סי"ט, הובא מה שנת' בשיחת ש"פ החודש "שדוהק לומר שהסיפור עם אדה"ז ור' אברהם המלאך בנוגע "בייגל מיט פוטער" הי' כמה פעמים, ומסתבר שקרה (רק) פעם אחד".

וזכינו שכ"ק אדמו"ר שליט"א העיר בכי"ק על הערה זו: (1) במקום התיבות "שהסיפור עם" כתב "שהמעשה ד", ובסוף הקטע הוסיף: "ע"ד המאורע דרבה ור"ז".

ויש לבאר בדרך אפשר כוונתו הק' - שמביא עוד דוגמא וקצת ראי' (שלא נתבארה עד עתה) שמאורע זה (שכמעט הגיעו לכלות הנפש ממש) אירע רק פעם אחת, מסיפור רבה ור"ז, שלשנה הבאה לא רצה ר"ז לעשות דבר זה עוד הפעם, כי "לאו כל יומא מתרחיש ניסא"; דכשם שהי' אצל ר"ז, כך הוא גם בסיפור אדה"ז וכו'.

ומה שתיקן מ"סיפור" ל"מעשה", בפשטות הוא תיקון הלשון, כי סיפור אינו "קורה", אלא מספרים אותו (וספרוהו כמה פעמים), ומה שקורה הוא המעשה; והוא הי' רק פעם אחת.

בי העלאת קול' ע"ש האו"ן נטילא!
(וגאטריקע א"ה בעיקר ע"ש):
שקריא || ופונקט ציצעל - ספירובאו.
ע"ה ע"ה - כהנא ע"ה נ"ה ספירובאו
"אז"ס" (ע"ה) נ"ה ספירובאו

[וי ניסן, תשד"מ]

מענה למערכת קובץ הערות וביאורים אהלי תורה שכתבו :

"הננו רוצים להכניס קטע דלהלן בהקובץ דהערות וביאורים די"א ניסן – ש"פ אחרי, שבת הגדול אי"ה . .

בגליון הקודם סי"ט, הובא מה שנת' בשיחת ש"פ החודש "שדוחק לומר שהסיפור עם אדה"ז ור' אברהם המלאך בנוגע "בייגל מיט פוטער" הי' כמה פעמים, ומסתבר שקרה (רק) פעם אחד".

וזכינו שכ"ק אדמו"ר שליט"א העיר בכ"ק על הערה זו : 1) במקום התיבות "שהסיפור עם" כתב "שהמעשה ד", ובסוף הקטע הוסיף : "ע"ד המאורע דרבה ור"ז".

ויש לבאר בדרך אפשר כוונתו הק' – שמביא עוד דוגמא וקצת ראי' (שלא נתבארה עד עתה) שמאורע זה (שכמעט הגיעו לכלות הנפש ממש) אירע רק פעם אחת, מסיפור רבה ור"ז, שלשנה הבאה לא רצה ר"ז לעשות דבר זה עוד הפעם, כי "לאו כל יומא מתרחיש ניסא"; דכשם שהי' אצל ר"ז, כך הוא גם בסיפור אדה"ז וכו'.

ומה שתיקן מ"סיפור" ל"מעשה", בפשטות הוא תיקון הלשון, כי סיפור אינו "קורה", אלא מספרים אותו (וסיפרוהו כמה פעמים), ומה שקורה הוא ה"מעשה", והוא הי' רק פעם אחת".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק) :

מחק את מה שכתבו : "תיקון הלשון . . והוא הי' רק פעם אחת", וכתב :

[ומה שתיקן מ"סיפור" ל"מעשה", בפשטות הוא] **כי הכותב "בנה" ע"ז הלשון סיפור קושיא!** (והמערכת לא העירה ע"ז) :

שהרי [סיפרוהו כמה פעמים]!! וכוונתי לדעתו – שסיפרוהו . . פ"א!!

"ולהעיר" – ההתועדות היא באידיש ופשיטא שלא נאמר "סיפור"

שיחת ש"פ תצוה תשמ"ה

— הוגה עבור קובץ "הערות וביאורים אהלי תורה" —

הגהה ראשונה

בס"ד. שאלה בפרש"י בפ' תצוה (משיחת ש"פ תצוה, פ' זכור ה'תשמ"ה).

א שאלה בפרש"י בפרשתנו - וואס מ'וועט לאזן פאר די מחוועדים כאן צו פארענטפערן, תן לחכם ויחכם עוד:

עה"פ (כח, מא) "והלבשת (משה) אותם את אהרן אחיד ואת בניו אחו", איז רש"י מפרש: "והלבשת אותם את אהרן - אותם אמורים באהרן חשן ואפוד ומעיל וכחונת תשבץ מצנפת אבנט וציץ (ווי אויסגערעכנט פריער אין פסוק) ומכנסים הכתובים למטה בכולם (שם, מב). ואת בניו אחו - אותם הכתובים בהם".

איז אינגאנצן ניט פארשטאנדיק:

דער ציווי צו מאכן די מכנסים ("ועשה להם מכנסי בד") שטייט לאחרי דעם פסוק "והלבשת אותם גו'" (ניט ווי די אנדערע בגדים וואס שטייען לפני פסוק זה), ווי רש"י דא איז אליין מדגיש, "ומכנסים הכתובים למטה" - היינט פון וואנעט נעמט רש"י (בפשוטו של מקרא) אז "והלבשת אותם גו'" איז כולל אויך די מכנסים! אדרבה: פון פסוק (אז מכנסים שטייט לאחרי זה, "למטה") איז מוכח אז מכנסים ווערן ניט נכלל אין דעם ציווי פון "והלבשת אותם" (נאר די מכנסים דארף אהרן אליין אנטאן), וואגנס אויב יע - וואלט עס געדארפט שטיין פאר "והלבשת אותם"!

נאכמער: ווייטער בפרשתנו (כס, ה-ו) - וואס קומט שוין לאחרי הציווי פון עשיית המכנסים - חזר'ט דער פסוק איבער נאכאמאל "ולקחת את הבגדים והלבשת את אהרן את הכחונת ואת מעיל האפוד ואת האפוד גו' ושמת המצנפת על ראשו", און רעכנט ניט די מכנסים. איז דערפון נאכמער מוכח אז "והלבשת אותם" איז ניט כולל די מכנסים.

די קשיא ווערט נאך שטארקער:

האמור לעיל איז א קשיא בסברא אויף רש"י דערפון וואס בפשטות הכתובים שטייט מכנסים נאך "והלבשת אותם", אפילו אויב קיינער וואלט ניט בפירוש מפרש געווען אז "והלבשת אותם" איז ניט כולל מכנסים;

מ'געפינט אבער אז מפרשים - פשטנים /דער אור החיים (בחלק הפשט בפירוש) און לבוש האורה/ - זיינען טאקע מפרש אז "והלבשת אותם" איז ניט כולל די מכנסים (על יסוד זה וואס מכנסים שטייט נאך "והלבשת אותם"). וואס דערפון זעט מען אז נוסף להסברא אז פון פשטות הכתובים איז אזוי מוכח, כנ"ל, איז מען אזוי מפרש בפועל,

- 2 -

וואס מזה מוכן אז ס'איז דא אן ארט צו מפרש זיין אזוי און אין תורה איז ניטא
קיין הוכחה וסתירה מפורשת צו מפרש זיין אנדערש .
ווערט די שאלה אויף רש"י - פארוואס איז רש"י מפרש לניט ווי עס קומט לכאורה
אויס פון פשטות הכתובים, און ווי די מפרשים הנ"ל זיינען מפרש) אז "והלבשת אותם"
איז כולל אויך "מכנסים הכתובים למטה"?
וכאמור, תן לחכם ויחכם עוד - די מחוועדים כאן זאלן זיך משתדל זיין דאס
פארענטפערן .

עמוד א

.. איז אינגאנצן ניט פארשטאנדיק: ..

.. ווי רש"י [אליין איז דא] מדגיש, "ומכנסים הכתובים למטה" . . [תחלה נכתב "רש"י דא
איז אליין מדגיש", ותיקן כנ"ל]

.. איז מוכח אז מכנסים ווערן ניט נכלל אין דעם ציווי פון "והלבשת אותם" (נאר די מכנסים
דארף אהרן אליין אנטאן), ווארט אויב יע - וואלט עס געדארפט שטיין פאר "והלבשת
אותם"! ..

.. אפילו אויב קיינער בפירוש וואלט ניט מפרש געווען . . [תחלה נכתב "אויב קיינער וואלט
ניט בפירוש", ותיקן כנ"ל]

.. פשטנים [דער אור החיים (בחלק הפשט בפירושו) און לבוש האורה] . .

עמוד ב

.. ווערט די שאלה אויף רש"י - פארוואס איז רש"י מפרש . .

הגהה שני'

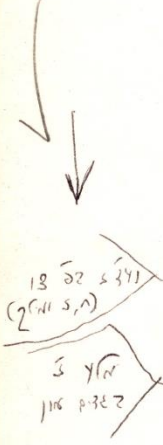
בס"ד. שאלה בפרש"י בפ' תצוה (משיחת ש"פ תצוה, פ' זכור ה'תשמ"ה) - הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

א שאלה בפרש"י בפרשתנו - וואס מ'וועט לאזן פאר די מתוועדים כאן צו פארענטפערן. תן לחכם ויחכם עור:

ע"פ (כח, מא) "והלבשת (משה) אותם את אהרן אחיך ואת בניו אתו", איז רש"י מפרש: "והלבשת אותם את אהרן - אותם אמורים באהרן חשן ואפוד ומעיל וכתונת חשבץ מצנפת אבנט וציץ (ווי אויסגע'רעכנט פריער אין פסוק) ומכנסים הכתובים למטה בכולם (שם, מב). ואת בניו אתו - אותם הכתובים בהם".

איז ניט פארשטאנדיק:

דער ציווי צו מאכן די מכנסים ("ועשה להם מכנסי בד") שטייט לאחרי דעם פסוק "והלבשת אותם גו" (ניט ווי די אנדערע בגדים וואס שטייען לפני פסוק זה), ווי רש"י אליין איז דא מדגיש, "ומכנסים הכתובים למטה" - היינט פון וואנעט נעמט רש"י (בפשוטו של מקרא) אז "והלבשת אותם גו" איז כולל אויך די מכנסים! אדרבה: פון פסוק (אז מכנסים שטייט לאחרי זה, "למטה") איז מוכח אז מכנסים ווערן ניט נכלל אין דעם ציווי פון "והלבשת אותם" (נאר די מכנסים דארפן אהרן ובניו אליין אנטאן), אויב יע - וואלט עס געדארפט שטיין פאר "והלבשת אותם"!

נאכמער: ווייטער בפרשתנו (כט, ה ואילך) - וואס קומט שוין לאחרי הציווי פון עשיית המכנסים - חזר'ט דער פסוק איבער נאכאמאל "ולקחת את הבגדים והלבשת את אהרן את הכתונת ואת מעיל האפוד ואת האפוד וגו', און רעכנט ניט די מכנסים. איז דערפון נאכמער מוכח אז "והלבשת אותם" איז ניט כולל די מכנסים.

די קשיא ווערט נאך שטארקער:

האמור לעיל איז א קשיא בסבא אויף רש"י דערפון וואס בפשטות הכתובים שטייט מכנסים נאך "והלבשת אותם", אפילו אויב קיינער בפירושו וואלט ניט מפרש געווען אז "והלבשת אותם" איז ניט כולל מכנסים:

מ'געפינט אבער אז מפרשים - פשטנים [דער אור החיים (בחלק הפשט בפירושו) און לבוש האורה] - זיינען טאקע מפרש אז "והלבשת אותם" איז ניט כולל די מכנסים (על יסוד זה וואס מכנסים שטייט נאך "והלבשת אותם"). וואס דערפון זעט מען אז נוסף להסברא אז פון פשטות הכתובים איז אזוי מוכח, כנ"ל, איז מען אזוי מפרש בפועל, וואס מזה מוכח אז ס'איז דא אן ארט צו מפרש זיין אזוי און אין תורה איז ניטא קיין הוכחה וסתירה מפורשת צו מפרש זיין אנדערש.

ווערט די שאלה - פארוואס איז רש"י מפרש (ניט ווי עס קומט לכאורה אויס פון פשטות הכתובים, און ווי די מפרשים הג"ץ זיינען מפרש) אז "והלבשת אותם" איז כולל אויך "מכנסים הכתובים למטה"?

וכאמור, תן לחכם ויחכם עור - די מתוועדים כאן זאלן זיך משתדל זיין דאס פארענטפערן.

בפיסקא המתחלת "נאכמער" הוסיפו המניחים כמה מילים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א ציין "V" לאישור.

מענה להמניחים – שיחת ש"פ בהר תשמ"ו

בס"ד.

בשיחת ש"פ בהר, בביאור הענין שטבע העולם ("לא ישבותו") מגלה הכח האלקי באופן נפלא, נזכר גם שע"פ חכמת המדע (דזמן האחרון) נתגלה שבכל חלק קטן שבעולם ישנו סיבוב חלקים רבים סביב המרכז, כמו שהוא בכללות העולם, שכל ההוכחות מסתובבים סביב המרכז, ומה הוראה ולימוד בענין גדלות הבורא באופן ד"השוה ומשוה קטן וגדול", שכל חלקי העולם - נברא קטן ביותר ונברא גדול ביותר (כוכבי השמים) - נופלים תחת חוקים וסדרים שונים של (סיבוב חלקים סביב המרכז), שזה מורה על גדלות הבורא, "השוה ומשוה קטן וגדול", שהוא מכה הנעלה משניהם. וע"ד מ"ש הרמב"ם (הל' יסוה"ת פ"ב ה"ט) "כל הנמצאים.. מצורה הראשונה [כולל הכוכבים שהם בעלי נפש ודעה והשכל" (רמב"ם שם פ"ג ה"ט) עד יתוש קטן שיהי' בטבור הארץ הכל מכה אמתת המצאו" וכשדובר ע"ד סיבוב כל הכוכבים סביב מרכזם נזכר שהמרכז הוא השמש, ופ"פ פשטות הכתובים-הרמב"ם זח"ד- ונת' בכ"כ מקומות בלקו"ש) מרכז כל הגלגלים והכוכבים היא הארץ (ולא השמש) [ואמרו לשיטת חכמי המדע (שיטת קופרניקוס), שכל כוכבי הלכת והארץ סובבים סביב השמש, והמהלך היומי הוא סיבוב הארץ סביב עצמה, היינו שהמרכז הוא השמש, הרי זהו רק מרכז כוכבי הלכת, שהם רק שבעה זכו, אבל רוב הכוכבים אינם מסתובבים סביב השמש לכאורה, וכל כוכב הוא מרכז עצמו כולו]

אחר (למה) 3 ארכי. 9 - 10 יולי 1979
 ד"ר אביב ויעל
 355
 204
 ה'תש"פ
 ד"ר אביב ויעל

יין צרפת יקפה אילימ כ"ל

[לאחר ש"פ בהר, ט"ו אייר, תשמ"ו]

מענה ל"ועד הנחות התמימים" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ בהר (מצילום כתי"ק):

[1] במכתבם כתבו:

"בשיחת ש"פ בהר, בביאור הענין שטבע העולם ("לא ישבותו") מגלה הכח האלקי באופן נפלא, נזכר גם שע"פ חכמת המדע (דזמן האחרון) נתגלה שבכל חלק קטן שבעולם ישנו סיבוב חלקים רבים סביב המרכז, כמו שהוא בכללות העולם, שכל הכוכבים מסתובבים סביב המרכז.

ומזה הוראה ולימוד בענין גדלות הבורא באופן ד"השוה ומשוה קטן וגדול", שכל חלקי העולם - נברא קטן ביותר ונברא גדול ביותר (כוכבי השמים) - נופלים תחת חוקים וסדרים שונים של סיבוב חלקים סביב המרכז, שזה מורה על גדלות הבורא, "השוה ומשוה קטן וגדול", שהוא מכה הנעלה משניהם.

וע"ד מ"ש הרמב"ם (הל' יסוה"ת פ"ב ה"ט) "כל הנמצאים... מצורה הראשונה [כולל הכוכבים שהם בעלי נפש ודעה והשכל" (רמב"ם שם פ"ג ה"ט)], עד יתוש קטן שיהי' בטבור הארץ הכל מכה אמתת המצאו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על מה שכתבו : "שכל הכוכבים מסתובבים סביב המרכז" – מחק את מה שכתבו "שכל",
 "ה(מרכז)" ; וכתב :

ש[הכוכבים מסתובבים סביב מרכז]

(ב) על מה שכתבו : "שכל חלקי העולם – נברא קטן ביותר ונברא גדול ביותר (כוכבי השמים)
 – נופלים תחת חוקים וסדרים שוים של סיבוב חלקים סביב המרכז" – מחק תיבת "של",
 וכתב :

[נופלים תחת חוקים וסדרים] **שבכמה פרטים** [שוים] ([סיבוב חלקים סביב המרכז] **וכו'**

[2] במכתבם כתבו :

"וכשדובר ע"ד סיבוב כל הכוכבים סביב מרכזם נזכר שהמרכז הוא השמש.

ולכאורה ע"פ פשטות הכתובים והרמב"ם וחז"ל (ונת' בכו"כ מקומות בלקו"ש) מרכז כל
 הגלגלים והכוכבים היא הארץ ולא השמש?

[ואפילו לשיטת חכמי המדע (שיטת קופרניקוס), שכל כוכבי הלכת והארץ סובבים סביב
 השמש, והמהלך היומי הוא סיבוב הארץ סביב עצמה, היינו שהמרכז הוא השמש, הרי זהו
 רק מרכז כוכבי הלכת, שהם רק שבעה וכו', אבל רוב הכוכבים אינם מסתובבים סביב השמש
 לכאורה, וכל כוכב הוא מרכז בפ"ע כו']".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על מה שכתבו : "וכשדובר ע"ד סיבוב כל הכוכבים סביב מרכזם נזכר שהמרכז הוא
השמש" – מחק את התיבות : "כל", "שהמרכז" ; וכתב :

[וכשדובר ע"ד סיבוב הכוכבים סביב מרכזם נזכר] **לדוגמא סיבוב [השמש] ועוד – דמרכזם**
אחר (ראה ברמב"ם ועוד) ומרכז כולם הארץ בו ביהמ"ק וכו'

(ב) על מה שכתבו : "ולכאורה ע"פ פשטות הכתובים והרמב"ם וחז"ל (ונת' בכו"כ מקומות
 בלקו"ש) מרכז כל הגלגלים והכוכבים היא הארץ ולא השמש" – מחק את התיבות
 "ולכאורה", "פשטות הכתובים והרמב"ם וחז"ל", וסימן-השאלה ; וכתב :

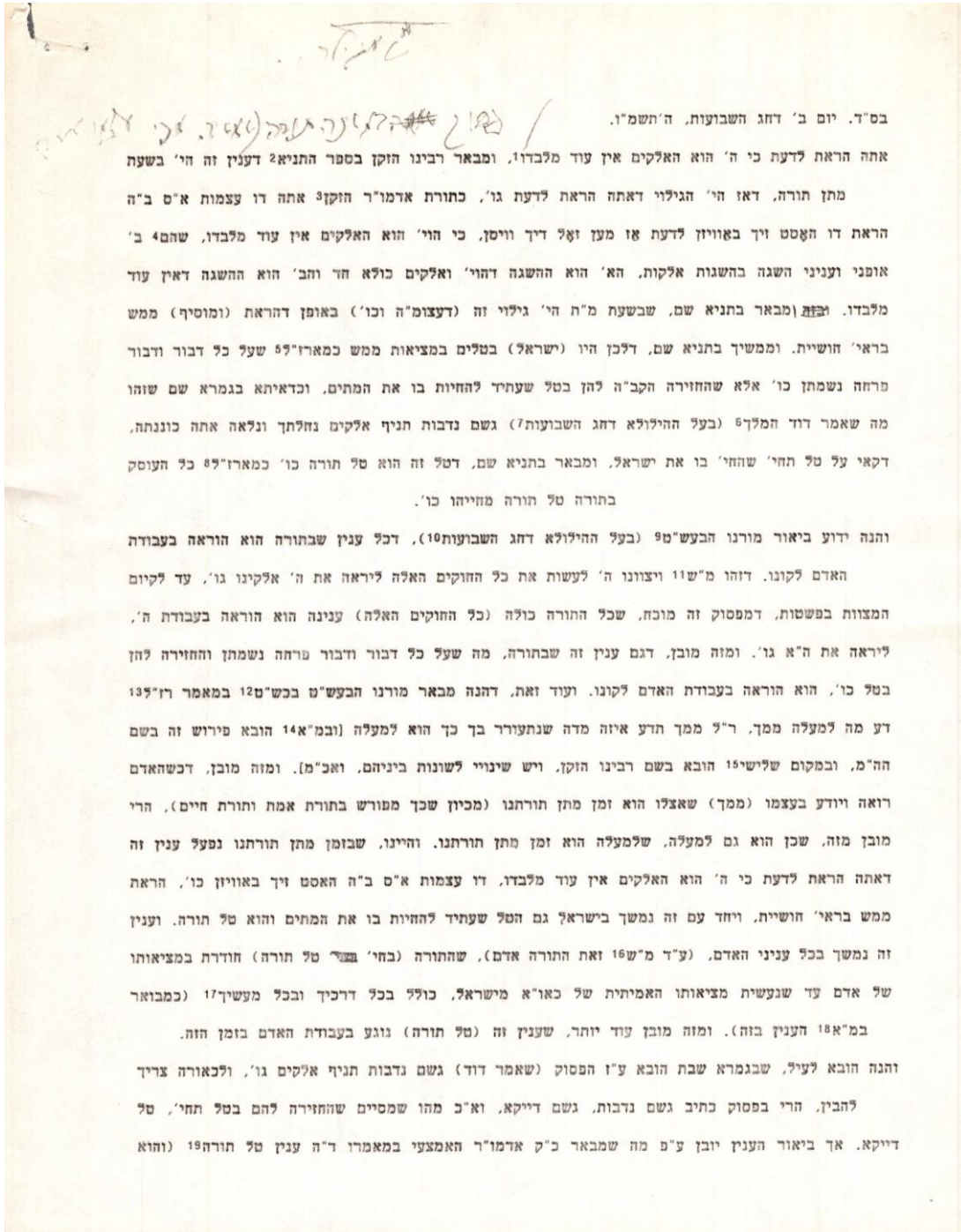
ו[ע"פ] **תורה** [ונת' בכו"כ מקומות בלקו"ש] מרכז כל הגלגלים והכוכבים היא הארץ [ולא
השמש] **ממרכזים הנ"ל**

והן מרכז שבכל אטאם כנ"ל.

(ג) מחק את מה שכתבו : "ואפילו לשיטת חכמי המדע . . וכל כוכב הוא מרכז בפ"ע כו"י".

מאמר ד"ה אתה הראת תשמ"ו

הגהה ראשונה

אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, פסוק שמשה במשנה תורה (שמשה מפי עצמו אמרה*)

(* מגילה . . .)

- 2 -

ובזה יובן גם מה שבחי' טל זה הוא טל שעתיד להחיות בו את המתים, כי גם החידוש דתחיית המתים הוא שנמשך מבחי' אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת. וכמבואר בכמה דרושים³⁶ החידוש והשינוי דתחיית המתים לגבי גן עדן. דהנה תחיית המתים היא למעלה מג"ע, כדמוכח מנוסח ברכת יוצר (דשבת) כמאמר אין ערוך ה"א בעולם הזה ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא כו' ואין דומה לך מושיענו לתחיית המתים, ואעפ"כ הנה בנוגע לג"ע צ"ל עבודת האדם, הן העבודה לפני זה (בתור הכנה לג"ע) והן העבודה בג"ע עצמו. שזהו ענין העליות שבג"ע מדרגא לדרגא ע"י העמוד שבין ג"ע לג"ע וכו'³⁷, ולא זו בלבד, אלא שלא כל אדם זוכה לג"ע העליון (כמובא הלשון בכ"מ³⁷) משום שהוא תלוי בעבודה, משא"כ בנוגע לתחיית המתים תנא³⁸ כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב, ואף שאיתא בהמשך המשנה חוץ כו', מ"מ מבואר בירושלמי³⁹, שע"י הברור והזיכוך שבינתיים הנה גם הם ישונו לתחי' ואדרבה. ומבואר הטעם בזה³⁶, משום שגילוי האלקות שבג"ע שרשו הוא מבחי' אתעדל"ע הנמשכת ע"י אתעדל"ת, ממכ"ע, ולכן ה"ה תלוי בעבודת האדם, משא"כ הגילוי דתחה"מ הוא מבחי' סוכ"ע, אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת, ולכן אינו תלוי בעבודת האדם אלא כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב. וזהו ענין טל תחי', כמשנת"ל, שבחי' טל הוא בחי' שנמשך מעצמו בלי שום אתעדל"ת כלל. והנה מבואר בהמשך הדרוש שם (ובכמה דרושים) שגילוי בחי' טל שבתורה יהי' לע"ל, כשיתגלה ענין טלא דבדולחא, טלא דנטיף מעתיקא קדישא וכו'. וכמבואר שם שזהו משארז"ל כל העוסק בתורה טל תורה מחייהו, שע"י העסק בנגלה דתורה בזמן הזה יומשך לע"ל בחי' טל תורה, פנימיות התורה. וזהו גם מ"ש⁴⁰ תורה חדשה מאתי תצא, שגילוי זה דבחי' טל שבתורה (תורה חדשה) יהי' לע"ל דוקא. אמנם אעפ"כ, בהכרח לומר, שענין זה ישנו כבר עכשיו, וכנודע שהכל ניתן במתן תורה. והענין הוא, דהנה בתניא (שם) מבאר רבינו חזקן (בענין גילוי האלקות שיהי' לע"ל ובפרט בתחיית המתים) שכבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה כדכתיב אתה הראת לדעת כו'. והיינו, שענין זה (הגילוי דתחיית המתים) כבר נמשך במ"ת, ולא עוד אלא שהמסכה זו היתה לעולמים, בגדרי העולם, שזה כולל גדרי הזמן וגדרי המקום, כב' הפירושים בתיבת עולם⁴¹ (עולמים), שזהו שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש, המהווה ומחי' ומקיים אותו⁴². וזהו הביאור בפתגם הידוע שמ"ת לא יהי' עוד הפעם⁴³, כי מכיון שהכל כבר ניתן בשעת מ"ת, וא"כ אין צורך (מ'דארף ניט) שיומשך עוד הפעם, וכיון שאין צורך בדבר במילא מובן שלא יהי' מ"ת עוה"פ. וע"ד המבואר בכ"מ⁴⁴, שכל התורה כולה כלולה בעשה"ד, שניתנו במ"ת, ער"ז מוכרח ומובן ופשוט (אין ס'אין געשמאק צו זאגן), שכל הדרגות שבתורה, כולל בחי' טל תורה דלעתידי, הכל ניתן במתן תורה. וענין זה ניתן לכל ישראל, כדאיתא במדרש⁴⁵ שאפילו עוברין שבמעיי אמן היו בקבלת התורה, ולא זו בלבד אלא⁴⁶ גם כל הנשמות שלא ירדו אז לעולם עדיין, או הנשמות שכבר ירדו ועלו לפניו, כולם היו בשעת מ"ת. אמנם בזה גופא (מה שבחי' טל תורה כבר ניתן במתן תורה) יש ב' אופנים. דאפשר שענין זה יהי' טמון

.. כמאמר אין ערוך לך ה"א בעולם הזה ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא (ג"ע) כו' ואין דומה לך מושיענו לתחיית המתים ..

.. ולא זו בלבד, אלא שלא כל אדם זוכה לג"ע (כמובא הלשון בכ"מ) [[העליון] משום שהוא תלוי בעבודה .. [תחלה נכתב "לג"ע העליון (כמובא הלשון בכ"מ)", ותיקן כנ"ל]

ונעלם כמו אוצר יקר מכל יקר⁴⁷, וכמו שהתורה היתה חמדה גנוזה⁴⁸ לפני מתן תורה. דגם ענין זה פועל עילוי בישראל, כמו בפשטות, שמי שיש בבעלותו אוצר גדול, הרי אף שאינו משתמש בו מאיזו סיבה שתהי' וכו', מ"מ יש לו ערך גדול יותר, שנהשב לעשיר גדול. וכ"ה להלכה בהלכות ערכין דכתיב⁴⁹ על פי אשר השיג ידו יעריכנו הכהן, שתלוי בהישג ידו, ואם יש לו אוצר גדול (אף שלא השתמש בו וכו') נחשב כעשיר לענין זה, ועד שענין זה מובן בפשטות גם אצל תגרי לוד, ובמנהג דרך ארץ, וגם בחו"ל וגם בשבעים אומות העולם. ועד"ו יובן בנמשל, דגם זה שבחי' טל שבתורה הוא באופן דאוצר נעלם בידי ישראל (מוזמן מ"ת), גם זה פועל שיהיו נערכים באופן נעלה ביותר ע"י הכהן, אלקיכם כהן הוא⁵⁰, ועד שענין זה נמשך גם לע' האומות. אבל מ"מ אין זה החידוש האמיתי דמתן תורה, שהרי גם לפני מתן תורה היתה התורה בבחי' חמדה גנוזה, והחידוש דמ"ת הוא שהתורה תומשך בישראל בפנימיות ובגלוי ובפשטות. ועד"ו הוא בבחי' טל שבתורה, שאינו מספיק מה שענין זה כבר ניתן (בהעלם) בשעת מ"ת, אלא צריך שיפעול גם בפנימיות, וכמ"ש⁵¹ כי היא חכמתכם ובינתכם גו', דעיקר ענין התורה הוא שהיא בבחי' חכמה ובינה, בחי' לימוד והבנה והשגה.

והענין היא, דהנה איתא במשנה⁵² אין דורשין במעשה מרכבה ביחיד א"כ הי' חכם ומבין מדעתו, די"ל, דע"י הלימוד דיחיד זה במעשה מרכבה (דהיינו פנימיות התורה), ת"ה מוציא עי"ו את כל תלמידיו וכל כלל ישראל בהבנה והשגה בפנימיות התורה. אך ע"פ משנת שהגילוי דמ"ת הי' לכל ישראל, צריך לומר, שגם ענין זה (ההבנה והשגה בבחי' טל תורה) צ"ל בכל ישראל, ויש לומר⁵³, דזהו החידוש דתורת החסידות, שהי' לימוד פנימיות התורה (בחי' טלא דבדולחא, טלא דנסיף מע"ק) באופן דהבנה והשגה ובאופן דיתפרנסון מיני⁵⁴. כי הגם שבדורות הקודמים היתה ההגבלה דאין דורשין במעשה מרכבה ביחיד כו', הנה בזמן הזה, בערב שבת⁵⁵, הרי נפסק בשו"ע⁵⁶ שבע"ש צ"ל הטעימה מכל מאכלי שבת, מועמי' חיים וכו'⁵⁷, וא"כ צ"ל עתה הטעימה מהגילוי דבחי' טל תורה שיתגלה לע"ל, היינו ההבנה והשגה בפנימיות התורה. ובה יובן מ"ש גשם נדבות תניף אלקים גו', שהטל תורה דמ"ת נק' בשם גשם דוקא, כי התכלית דבחי' טל זה הוא שתהי' בו גם המעלה דגשם, היינו שיומשך בהבנה והשגה כמו בחי' גשם, נגלה דתורה.

וזהו אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, שענין זה ניתן בשעת מ"ת, ועד"ו נמשך בכל שנה ושנה בזמן מתן תורתנו, כי בשעת מ"ת הי' גילוי בחי' טל תורה, בחי' טלא דבדולחא דנסיף מע"ק, שהוא חד עם עצמות א"ס ב"ה, אתה דו עצמות א"ס ב"ה. ויש להוסיף בזה, ע"פ הידוע⁵⁸ שודו המלך מת בעצרת (וענין זה הוא בהדגשה יתירה בשנה זו, שהי' דוד מת בשבת⁵⁹, ובשנה זו חל עצרת בשבת), והי' דוד המלך ענינו הוא דוד מלכא משיחא, שעל ידו יהי' גילוי תורתו של משיח, בחי' טל תורה דלע"ל. (להוסיף, שענין זה גופא הוא בהדגשה בשעה זו, בשעתא דסעודתא דדוד מלכא משיחא). ועוד זאת, דחג השבועות הוא גם יום ההילולא של מורנו הבעש"ט, שחידושו הי' הפצת המעיינות דפנימיות התורה, וענין זה נמשך ע"י

.. ובה יובן מ"ש גשם נדבות תניף אלקים גו', שהטל (נדבות) תורה דמ"ת נק' בשם גשם דוקא ..

הגהה שני'

בס"ד. יום ב' דחג השבועות, התשמ"ו

אתה! הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, פסוק במשנה תורה (שמשו מפי עצמו אמרה), ומבאר רבינו הזקן בספר התניא דענין זה ה' בשעת מתן תורה, דאז ה' הגילוי דאתה הראת לדעת גו', כתורת אדמו"ר הזקן אתה דו עצמות א"ס ב"ה הראת דו האסט זיך באוויזן לדעת אז מען זאל דיר וויסן, כי הוי' הוא האלקים אין עוד מלבדו, שהם ב' אופני ועניני השגה בהשגות אלקות, הא' הוא ההשגה דהוי' ואלקים כולא חד והב' הוא ההשגה דאין עוד מלבדו, ובוה מבאר בתניא שם, שבשעת מ"ת ה' גילוי זה (דעצומ"ה וכו') באופן דהראת (ומוסיף) ממש בראי' חושית. וממשיך בתניא שם, דלכן הוי' (ישראל) בטלים במציאות ממש כמארז"ל ש'על כל דבור ודבור פרחו נשמתו כו' אלא שהחזירה הקב"ה להו' בטל שעתיד להחיות בו את המתים, וכדאיתא בגמרא שם שוהו מה שאמר דוד המלך (בעל ההילולא דחג השבועות) גשם נדבות תניף אלקים נחלתך ונלאה אתה כוננתה, דקאי על טל תחי' שהחי' בו את ישראל, ומבאר בתניא שם, דטל זה הוא טל תורה כו' כמארז"ל כל העוסק בתורה טל תורה מחייהו כו'.

והנה יודע ביאור מורנו הבעש"ט (בעל ההילולא דחג השבועות), דכל ענין המצוות הוא הוראה בעבודת האדם לקונו. ועד לקיום המצוות בפשטות, דמפסוק את כל החוקים האלה ליראה את ה' אלקינו גו', ע"ד לקיום המצוות בפשטות, דמפסוק זה מוכח, שכל התורה כולה (כל החוקים האלה) ענינה הוא הוראה בעבודת ה', ליראה את ה' גו', וזוהו מובן, דגם ענין זה שבחורה, שה' שעל כל דבור ודבור פרחו נשמתו והחזירה להו' בטל כו', הוא הוראה בעבודת האדם לקונו. ועוד זאת, דהנה מבאר מורנו הבעש"ט בכש"ט במאמר רז"ל דע מה למעלה ממך, ר"ל ממך תדע איוה מדה שנתעורר כך כך הוא למעלה (ובמ"א"י הובא פירוש זה בשם הה"מ, ובמקום שלישי"י הובא בשם רבינו הזקן, ויש שינויי לשונות ביניהם, ואכ"מ). וזוהו מובן, דכשהאדם רואה ויודע בעצמו (ממך) שאצלו הוא זמן מתן תורתנו (מכיון שכך מפורש בתורת אמת ותורת חיים), הרי מובן מזה, שכן הוא גם למעלה, שלמעלה הוא זמן מתן תורתנו. והיינו, שבזמן מתן תורתנו נפל ענין זה דאתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, דו עצמות א"ס ב"ה האסט זיך באוויזן כו', הראת ממש בראי' חושית, ויחד עם זה נמשך בישראל גם הטל שעתיד להחיות בו את המתים, והוא טל תורה. וענין זה נמשך בכל עניני האדם, (ע"ד מ"ש"י זאת התורה אדם, שהתורה נבחי' טל תורה) חודרת במציאותו של אדם עד שנעשית מציאותו האמיתית של כאו"א מישראל, כולל בכל דרכיך ובכל מעשיריך (כמבאר במ"א"י הענין בזה). וזוהו מובן עוד יותר, שענין זה (טל תורה) נוגע בעבודת האדם בזמן הזה.

וכ"ש יק"ו 5 ענין שבתה

ע"ד זקנוק הוצאת קדנר

ה'ע

ה'ע

ק"מ

והנה הובא לעיל, שבגמרא שבת הובא ע"ז הפסוק (שאמר דוד) גשם נדבות תניף אלקים גו', ולכאורה צריך להבין, הרי בפסוק כתיב גשם נדבות, גשם דייקא, וא"כ מהו שמיים שהחזירה להם בטל תחי', טל דייקא. אך ביאור הענין יובן ע"פ מה שמבאר כ"ק אדמו"ר האמצעי במאמרו ד"ה ענין טל תורה (והוא המשך לד"ה להבין ענין עומר שעורים ושתי הלחם שנתי' בדי' להבין כו'), דהנה כתיב יערוף כמטר לקחי תיול כטל אמרתי (דפסוק זה קאי על התורה, שהרי פסוק זה אמר) משה רבינו, אשר משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו"י, ועד שהתורה נקראת על שמו"י.

194 ואתה ר' ל'טו, לכה' גשם רבנו (ח' גשם סמו) הוא ע"פ ענין הש"ס, אך צדין צדין זהבין, אלה קאי גשם גשם דיקא, וקטלור

ע"ד דחש' תשי"ג

- (1) ואתה ר' ד, לה. וראה גס' סה"מ תשי"ד ע' 220.
- (2) מגילה לא, ב ובפ"ש"י. זח"ג רס"א א. ועוד. ופירוש.
- (3) פ"י. ובפ"ש"י עה"מ. ודלא דדעת/מפרשים דקאי על הנמלאות שבניצנים — ראה לקו"ש חכ"ד ע' 37.
- ושי"נ.
- (4) סה"מ תשי"ד ש"פ. שם ע' 54. ר"ה אתה הראת תרפ"ט. סה"מ תיש ס"ע 146.
- (5) שם תשי"ד ע' 54.
- (6) ראה שבת פ"ה, ב. שפ"ר פכ"ט, ד.
- (7) תהלים סו, י.
- (8) ראה ירושלמי תנינה פ"ב הי"ג — הובא בחו"ס תנינה יו, א. וק"ו.
- (9) בתנ"כות ק"א, ב. ראה י"ש ישע"י עה"פ כ"י. וק"ו.
- (10) כ"ש"י (הוצאת קה"ת) הוספות סק"ז ואל"ף. ושי"נ.
- (11) לקו"ד וק"א א"ב, א. ובכ"מ.
- (12) ואתה ר' כ"ד.
- (13) ספ"ה. וראה גם צוואת הריב"ש סמ"ב.
- (14) אבות פ"ב מ"א.
- (15) לקו"א ספ"ה. אר"ת קוב, ב.
- (16) ס' השו"ת תשי"ד ע' 23. הו"מ יום י"ג אי"ר. ועוד.
- (17) חזקת ט"ו, ד. וראה ח"פ ק"ו, ח"א כ"ס, ד"ל.
- (18) ראה פש"ל ג, ה. אבות פ"ב מ"ב. רפ"מ ה"ל דעות ספ"ג.
- (19) ראה לקו"ש ח"כ ע' 331 ואל"ף. ועוד. (19* קטלור 33 ח"ל ע' תניב (ה"ל וק"ו) י"ד.
- (20) כ"ס מאמרי אדמו"ר האמצעי — במדבר ח"ב (נפשא-פדפוס) ע"פ ע"ד וק"ו.
- (21) האוני ל"ב, ב.
- (22) אבית רפ"א.
- (23) שו"ת פ"ל, ד. ושי"נ.

ה"א 934907 / ח"ו 1049

ס"א

אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, פסוק **כתוב** במשנה תורה (שמשה מפי עצמו אמרה) . .

. . כמארז"ל שעל כל דבור ודבור פרוחה נשמתן כו' אלא שוהחזירה הקב"ה להן . .

ס"ב

. . ומזה מובן, דגם ענין זה שבתורה, מזה שעל כל דבור ודבור פרוחה נשמתן והחזירה להן בטל כו' . .

. . [ובמ"א הובא פירוש ע"ד זה בשם הה"מ . .

. . והיינו, שבזמן מתן תורתנו נפעל **נעשה** ענין זה דאתה הראת לדעת . .

ס"ג

. . הובא ע"ז הפסוק **כתוב** (שאמר דוד) גשם נדבות תניף אלקים גוי' . .

. . דהנה כתיב יערוף כמטר לקחי תיזל כטל אמרתי (דפסוק **כתוב** זה קאי על התורה, שהרי פסוק זה אמרו משה רבינו . .

2) מגילה לא, ב ובפרש"י. זח"ג רסא, א. ועוד. ובתוד"ה (מגילה שם) . .

הרי יש בתורה ב' מדרגות א' בחי' טל וא' בחי' מטר, שיש בתורה ב' בחינות בחי' טל
תורה ובחי' מטר שבתורה. ומבאר בזה, דהנה ידוע שהמטר בא מסיבת האדים
שעולים מן הארץ כו' וכמ"ש (א' ע"ג) עולה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה, שזהו
הגשם המשקה את פני האדמה, וכמ"ש י' כי כאשר ירד הגשם גו' ושמה לא ישוב כי
אם ה'רוח את הארץ והולידה והצמיחה גו', אבל הטל הוא היורד מלמעלה מעצמו
כמאמר י' טל לא מיעצר. ועד"ז יש ב' מיני המשכות והשפעות מלמעלה, הא'
הנמשך מלמעלה למטה ע"י אתעדלית, שזהו בחי' מטר, כמו המטר הנמשך ע"י האד
העולה מן הארץ, והיינו ע"י יגיעה ועבודה מלמטה. וכמארו"ל על הפסוק יערוף
כמטר לקחי, שברו הבריות את ערפו מיד מטר יורד. ובעבודת האדם הנה בחי' עורף
הוא בחי' אחוריים, כבחי' העלם והסתר (היפך בחי' פנים), אחרי היא תלכו, ע"י
שבירת העורף שהוא ביטול ענין זה ע"י המטר יורד מלמעלה. ואין הכוונה בזה
שבירת הגוף בפשטות ח"ו, אלא שבשאר גשמה בגוף, גוף בריא עם רמ"ח אברים
ושס"ה גידים, בענין השבירה אינו אלא שבירת הלב בלבד (ונחשב לשבירת העורף על
מה לי קטלא כולא מה לי קטלא פלגא). ואדרבה, ע"י שבירת הלב בא הגוף
לשלימות יותר, כפתגם הידוע שאין לך דבר שלם כלב נשבר. וע"ז המטר יורד
מלמעלה, והמטר משקה את הארץ והולידה והצמיחה וכו'. והמשכה ה' מלמעלה
היא בחי' טל שנמשך מעצמו בלי אתעדלית כלל וכלל וכמו הטל שירד מעצמו,
כמאמר טל לא מיעצר (כ"ל), ומבואר בארובה בלקו"ת ע"פ (וערוך כמאמר ג')
ובכמה דרושים ובכמה ספרים.

הנה נראה כי בחי' טל
הוא כח' ענין זה
(הס"ה) הכל ע"י (אברהם)
ויצויה.

וזהו יערוף כמטר לקחי תיזל כטל אמרתי, דכשם שיש ב' בחי' אלו (אתעדלית
הנמשכת ע"י אתעדלית ואתעדלית שלמעלה מאתעדלית) בהשפעת אלקות
בכלל, כך ישנם ב' ענינים אלו בתורה (לקחי ואמרת). דענין שפע האור דתורה הנקי
מטר הוא בחי' חיצוניות שבתורה (נגלה דתורה) הנמשך ע"י עבודת האדם ויגיעת
האדם. וכמאמר י' יגיעתי ומצאתי תאמו, דמה מוכן, שהמצאה נמדדת לפי ערך
היגיעה. והגם שמבואר במ"א, שענין מצויאה אינו בערך להיגיעה (כמו מצויאה
כפשטה שהמצוא אותה אינו יודע ממי בא לו המצויאה), ומוצא אותה בדרך ממילא,
מ"מ ע"י יש לזה איהו ערך ושייכות להיגיעה, לא אם מתייגע במקום שהמצויאה
אינה שם לא ימצא אותה, וכמ"ש ובקשתם משם גו', ומבואר בלקו"ת י' דמיש משם
דייקא הוא משום שאי אפשר לחפש אחרי אבידה ולמצוא וז"ל במקום שנאבדה.
משאיכ פלי טל שבתורה הוא בחי' השפעה א"ב, שנמשך מעצמו, והוא בחי' טל
דבדולחא, טל דנטוף מעתיקא קדישא, שעתיד להחיות בו את המתים, בחי'
פנימיות התורה. ולכן נאמר בו תיזל כטל, דענין תיזל הוא מלשון נוזל, היינו שנמשך
ויורד למטה מטה כמו שהוא במקורו ושרשו בבחי' המזל.

(ג' וצ"ל)

ובזה יובן גם מה שכתבתי טל זה הוא טל שעתיד להחיות בו את המתים, כי גם
החידוש דתחיית המתים הוא שנמשך מבחי' אתעדלית שלמעלה מאתעדלית.
וכמבואר בכמה דרושים היחידוש והשינוי דתחיית המתים לגבי גו' עדו. דהנה
תחיית המתים היא למעלה מג"ע, והצמחה מנוסח ברכת יוצר (דשבת) שכתבנו אין
ערוך לך. היא בעולם הזה ואין וולתך מלכנו לחיי העולם הבא (ג"ע) כו' ואין דומה
לך מושיענו לתחיית המתים, ואע"פ הנה בנוגע לג"ע צ"ל עבודת האדם, הן
העבודה לפני זה (בתור הכנה לג"ע) והן העבודה בג"ע עצמו, שזהו ענין העליות
שבג"ע מדרגא לדרגא ע"י העמוד שבין ג"ע לג"ע וכ"ו, ולא זו בלבד, אלא שלא כל
אדם וזכב לג"ע (כמובא הלשון בכ"מ) (העליון) משום שהוא תלוי בעבודה, משאיכ
בנוגע לתחיית המתים תנו"י כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב, ואף שאיתא בהמשך
המשנה חוץ כו', מ"מ מבואר בירושלמי, שצ"י הבירור והיוכר שביניהם הנהיגם
הם ושוב לתחי' ואדרבה. ומבואר הטעם בזה, משום שגילוי האלקות שבג"ע שרשו
הוא מבחי' אתעדלית הנמשכת ע"י אתעדלית, ממכ"ע, ולכן היה תלוי בעבודת
האדם, משאיכ הגילוי דתחיה הוא מבחי' סוכ"ע, אתעדלית שלמעלה מאתעדלית,
ולכן אינו תלוי בעבודת האדם אלא כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב. וזהו ענין טל
תחי', כמשנתל, שבחי' טל הוא בחי' שנמשך מעצמו בלי שום אתעדלית כלל.

(ה' וצ"ל)

(ו' וצ"ל)

- 24) ראה בכ"ז גם: לקו"ת האינו עג, א ואילך, ובכ"מ.
- 25) בראשית ד, ו.
- 26) שעי' נה, ו.
- 27) תענית ג, א.
- 28) ראה בכ"ז גם לקו"ת שהי"ש כב, ב ואילך, ובכ"מ.
- 29) ב"ר פ"ג, יד, וראה גם המשך תעריב ח"ב ע' אע.
- 30) ראה לקו"ת ש"ש ט, ד, ועוד.
- 31) ראה ג, ה, וראה לקו"ת ראה יט, ד, ובכ"מ.
- 32) ב"ר פ"ג, א, ושי.
- 33) ראה גם ס' השפחות תשי"ב ע' 109.
- 34) מגילה ו, ב, (39*) ראה ח"ב י' 1165, ח"ב י' 117, (34*) ראה ספרותינו 3, ר"ע.
- 35) ראה לקו"ת שהי"ש טא, ד, ובכ"מ.
- 36) ראתנו ד, כט.
- 37) ראה לב, סע"א.
- 38) ח"י קמח, ב, ובכ"מ.
- 39) ראה בכ"ז: אנהי' י"ז, ח"א ח"ו עג, ב, לקו"ת שלה ט, ד, דרמ"צ יד, ב ואילך, אה"ת סידור ס"ע
מן ואילך, המשך תעריב ח"ב ע' תשל ואילך, ס"מ קונטרסים ח"ב ע' תיא ואילך, ד"ת פ' שאלה ח"ב
ראה המשך תעריב ס"מ, ד"ת פ' שאלה ע"ב ועוד.
- 40) מנהדרין ר"פ חלק.
- 41) כלאים פ"ט ה"ג, וראה חשבות וביאורים ס"מ ח.
- 42) ויקר פ"ג, ג.

הנה נראה כי בחי' טל
הוא כח' ענין זה
(הס"ה) הכל ע"י (אברהם)
ויצויה.

.. הרי יש בתורה ב' מדרגות אי בחי' טל ואי ובחי' מטר, בחי' טל תורה ובחי' מטר שבתורה ..

.. וכמ"ש כי כאשר ירד הגשם גוי' ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה גוי' ..

.. ובעבודת האדם הנה בחי' עורף הוא בחי' אחוריים, בבחי' העלם והסתר (היפך בחי' פנים) ..

.. וענף ושברו הבריות ערפן הוא ביטול ענין זה ..

.. ואין הכוונה בזה שבירת הגוף בפשטות ח"ו, אלא שנשארה הנשמה בגוף, גוף בריא עם בכל רמ"ח אברים ושס"ה גידים, וענף והשבירה אינה אלא שבירת הלב בלבד (ונחשב לושבירת העורף כי ומה לי קטלא כולא מה לי קטלא פלגא) ..

.. וההמשכה הבי' מלמעלה היא בחי' טל שנמשך מעצמו בלי אתעדל"ית כלל וכלל ..

ס"ד

.. מ"מ עדין יש לזה איזה ערך ושייכות להגיעה, כי ואם מתייגע במקום שהמציאה אינה שם לא ימצא אותה, וכמ"ש ובקשתם משם גוי', ומבואר בלקו"ת דמ"ש משם דייקא הוא משום שאי אפשר לחפש אחר למצוא אבידה ולמצאה זולת כ"א במקום שנאבדה. משא"כ בחי' טל שבתורה הוא בחי' השפעה הבי' שנמשך מעצמו ..

ס"ה

ובזה יובן גם מזה שבחי' טל זה הוא טל שעתיד להחיות בו את המתים, כי גם החידוש דתחיית המתים הוא שנמשך מבחי' אתעדל"יע שלמעלה מאתעדל"ית ..

.. אין ערוך כו' לך ה"א בעולם הזה ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא (גי"ע) כו' (ואח"כ) ואין דומה לך מושיענו לתחיית המתים .. [התיבות "ה"א בעולם הזה" לא מחק, אלא סימן בעיגול]

.. ואף שאיתא בהמשך המשנה חוץ כו', מ"מ מבואר בירושלמי, שע"י הבירור והזיכוך שבנתנים הנה שלאח"ז גם הם ישובו לתחי' ואדרבה ..

.. משא"כ הגילוי דתחה"מ הוא בבחי' סוכ"ע, אתעדל"יע שלמעלה מאתעדל"ית ..

.. שבחי' טל הוא בחי' שנמשך מעצמו בלי שום אתעדל"ית כלל ..

והנה מכבאר בהמשך הדרוש שם (ובכמה דרושים) שגילוי בחי' של שבתורה הי' לעיל, כשיתגלה ענין טלא דבדולחא, טלא דנטיף מעתיקא קדישא וכו', וכמבאר שם וזהו משארז"ל כל העוסק בתורה של תורה מחייה, שעי' העסק בגולה תורה בזמן הזה יומשך לעיל בחי' של תורה, פנימיות התורה. וזהו גם מ"ש"י תורה חדשה מאתי תצא, שגילוי זה דבחי' של שבתורה (תורה חדשה) יהי' לעיל דוקא. אמנם אעפ"כ, בהכרח לומר ששנינו זה ישנו כבר עכשיו, וכנודע שהכל ניתן במתן תורה. והענין הוא, הדנה בתניא (שם) מבאר רבינו הזקן (בענין גילוי האלקות שיהי' לעיל ובפרט בתחיית המתים) שכבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה כדכתיב אתה הראת לדעת כו', והיינו, שענין זה (הגילוי דתחיית המתים) כבר נמשך במית', ולא עוד אלא שהמשכה זו היתה לעולמים, בגדרי העולם, שזה כולל גדרי הזמן וגדרי המקום, כפי הפירושים בחיבת עולם" (עולמים), שזהו שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש, המהווה ומחי' ומקים אותו". וזהו הביאור בפתגם הידוע שמית לא יהי' עוד הפעם", כי מכיון שהכל כבר ניתן בשעת מית', וא"כ אין צורך (מ'דארה נ"ט) שיומשך עוד הפעם, וכיון שאין צורך בדבר ממילא מובן שלא יהי' מית עוה"פ. וע"ז המבואר בכ"מ"י, שכל התורה כולה כעשה"ד, שניתנו במית', עדין מוכרח ומזמן ופשוט (אין סאני-געשמאק-צו-זאגן), שכל הדרגות שבתורה, כולל בחי' של תורה דלעתיד, הכל ניתן במתן תורה. וענין זה ניתן לכל ישראל, כדאייתא במדרש"י שאפילו עוברין שבמע' אמן הו', בקבלת התורה, ולא זו בלבד אלא" גם כל הנשמות שלא ירדו אז לעולם עדיין, או הנשמות שכבר ירדו ועלו לפניו, כולם היו בשעת מית'.

(135)

וענין רבסא טלצו (אין 5'0 לעולם 13 יאין)

טענין קטיוני כבר הי' לעולמים דיקא, דיי' יכאני דב' סעטק

סתיירה נמי אכאון אפי' כח, כח' אפי' ילקים אנשם לעוברה וכו' (היינו)

היו יקר הלוא (חלם) אין כ' האר"ה

אע"פ ששנינו זה מוכרח ומזמן ופשוט (אין סאני-געשמאק-צו-זאגן)

אמנם בזה גופא (מה שבחי' של תורה כבר ניתן במתן תורה) יש ב' אופנים, דאפשר שענין זה יהי' טמון ונעלם כמו אוצר יקר-מכל-יקר, וכמו שהתורה היתה חמדה גנוזיה לפני מתן תורה. דגם ענין זה פועל עליו בישראל, כמו בפשטות, שמי שיש בבעלותו אוצר גדול, הרי אף שאינו משתמש בו מאיז סיבה שתהי' זכר, מ"מ יש לו ערך גדול יותר, שנחשב לעשיר גדול. וכ"ה להלכה בהלכות ערכו דכתיב: על פי אשר תשיג ידו יעריכנו הכהן, שתלוי בהישג ידו, ואם יש לו אוצר גדול (אף שלא השתמש בו) נחשב כעשיר לענין זה, ועד ששנינו זה מוכן בפשטות גם אצל תגרי לוד, ובמנהג דרך ארץ, וגם בחו"ל וגם בשבועים אומות העולם. ועדין יובן כנמשל, דגם הי' שבחי' של שבתורה הוא באופן דאוצר נעלם בידי ישראל (מזמן מית'), גם-הו' פועל שיהיו נערכים באופן נעלה ביותר ע"י הכהן, אלקים כהן הוא"י, ועד שענין זה נמשך גם-לפי האומות. אבל מ"מ אין זה החידוש האמיתי דמתן תורה, שהי' גם לפני מתן תורה היתה התורה בבחי' חמדה גנוזה, והחידוש דמית' הוא שהתורה תומשך בישראל בפנימיות ובגלוי ובפשטות. ועדין הוא בבחי' של שבתורה, שאינו מספיק מה שענין זה כבר ניתן (בהעלם) בשעת מית' אלא התורה הוא שהיא בבחי' חמדה ובינה, בחי' לימוד-הבנה והשגה.

(135)

(135)

(135)

והענין הוא, דהנה איתא במשנה"א אין דורשין במעשה מרכבה ביחוד א"כ הי' חכם ומבין מדעתו, דיי'ל, דעי' הלימוד זיחיד זה במעשה מרכבה (היינו פנימיות התורה) הי' מוציא עי'ז' את כל תלמידיו וכל כלל ישראל בהבנה והשגה בפנימיות התורה, אך ע"פ משנת' שהגילוי דמית' הי' לכל ישראל, צריך לומר, שגם ענין זה (ההבנה והשגה בבחי' של תורה) צ"ל בכל ישראל. ויש לומר, דזהו החידוש דתורת החסידות, שיהי' לימוד פנימיות התורה (בחי' טלא דבדולחא, טלא דנטיף מע"ק) באופן דהבנה והשגה ובאופן דיתפרנסון מיני"י. כי הגם שבדורות הקודמים היתה ההגבלה דאין דורשין במעשה מרכבה ביחוד כו', הנה בזמן הזה, בערב שבת"י, הרי נפסק בשו"ע ע"י שבע"ש צ"ל הטעימה מכל מאכל שבת, טועמי חיים זכו"ה, וא"כ צ"ל עתה הטעימה מהגילוי דבחי' של תורה שיתגלה לעיל, היינו ההבנה והשגה בפנימיות התורה. ובהו יובן מ"ש גשם נדבות תניף אלקים גר', שהטל תורה דמית' נק' בשם גשם) דוקא, כי התכלית דבחי' של זה הוא שתהי' בו גם המעלה דגשם, היינו שיומשך בהבנה והשגה כמו בחי' גשם, נגלה דתורה.

(135)

(135)

(135)

טענין רבסא טלצו (אין 5'0 לעולם 13 יאין)

טענין קטיוני כבר הי' לעולמים דיקא, דיי' יכאני דב' סעטק

- (41) שער היחוד והאמונה (ספ' רע"א).
- (42) ראה שער היחוד והאמונה בחלחלו.
- (43) המשך תרס"ז ע' כ"ב וכ"ג.
- (44) ראה פרש"י משפטים כ"ד, י"ב, ובכ"מ.
- (45) ראה גם שמור' פ"ה ט.
- (46) פדריא פמ"א (49) א"ל ו"ל ק"ב י'.
- (47) לשון המאמר - ד"ה נאחי' לפני תשי' פ"א, ובכ"מ.
- (48) שבת פ"ה, ב' (בג"מ ה"ל ע"א).
- (49) בחוקותי כו' ת.
- (50) סנהדרין ל"ט, א.
- (51) ואמתן ד' ג'.
- (52) תגינה רפ"ב.
- (53) ע"כ כ"ז קט"ט - ענינה של חובת החסידות וש"י.
- (54) לשון התקו"ז ת"י בסופו.
- (55) ראה סה"מ תשי' ע' 245, לקו"ש אש"י ע' 282 וש"י.
- (56) ש"י אדה"ז סרי"ג ס"ח.
- (57) נוסח מוסף דשבת.
- (58) (60) ראה א"ק"ש ע"ב.

עמוד ג

.. **וי"ל** שזזהו הביאור בפתגם הידוע שמ"ת לא יהי עוד הפעם ..
 .. שאפילו עוברין שבמעיי אמן היו (**וקבלו**) בקבלת התורה ..

ס"ז

.. וכמו שהתורה **בכלל** היתה חמדה גנוזה לפני מתן תורה ..
 .. הרי אף שאינו משתמש בו מאיזו סיבה שתהי' זכר, מ"מ יש לו ערך גדול יותר ..
 .. ואם יש לו אוצר גדול (אף שלא השתמש בו זכר) **נחשב כעשיר לענין זה נערך עשיר לע, ועד**
שענין שזה מובן בפשטות גם אצל תגרי לוד ..
 .. ועד"ז יובן בנמשל, **דגם זה כשבחיי טל שבתורה היא באופן דאוצר נעלם בידי ישראל (מזמן**
מ"ת), גם זה פועל שיהיו נערכים באופן נעלה ביותר ע"י הכהן, אלקיכם כהן הוא, ועד שענין
זה נמשך גם לע, פועל נתגלה גם בע' האומות. אבל מ"מ אין זה החידוש האמיתי דמתן תורה,
שהרי גם לפני מתן תורה היתה התורה בבחי' חמדה גנוזה ..
 .. שאינו מספיק **זזה** שענין זה כבר ניתן (בהעלם) בשעת מ"ת ..
 .. שהיא בבחי' חכמה ובינה, בחי' לימוד בהבנה והשגה.

ס"ח

.. דע"י הלימוד דיחיד זה במעשה מרכבה (דהיינו פנימיות התורה), ה"ה מוציא עי"ז את כל
 תלמידיו וכל כלל ישראל בהבנה והשגה בפנימיות התורה ..
 .. הנה בזמן הזה, בערב שבת, הרי **נפסק הפס"ד** בשו"ע שבע"ש צ"ל הטעימה מכל **מאפיל**
תבשיל ותבשיל דשבת, טועמי חיים זכו ..
 .. כי התכלית דבחי' טל זה הוא שתהי' בו גם המעלה דגשם, **הינן ועד** שיומשך בהבנה והשגה
 כמו בחי' גשם, נגלה דתורה ..

(* להעיר ממצות המלך (אגה"ק . . .)

וזהו אתה הראת לדעת כי' ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, שענין זה ניתן בשעת מ"ת, ועד"ו נמשך בכל שנה ושנה בזמן מתן תורתנו, כי בשעת מ"ת ה' גילוי בחי' טל תורה, בחי' טלא דבדולחא דנטיף מעיק, שהוא חד עם עצמות א"ס ב"ה, אתה דו' עצמות א"ס ב"ה, ויש להוסיף בזה, ע"פ הידוע' שדוד המלך מת בעצרת [וענין זה הוא בהדגשה יתירה בשנה זו, שהרי דוד מת בשבת⁶¹, ובשנה זו חל עצרת בשבת], והרי דוד המלך ענינו הוא דוד מלכא משיחא, שעל ידו יהי' גילוי תורתו של משיח, בחי' טל תורה דלעיל. [ולהוסיף, שענין זה גופא הוא בהדגשה בשעה זו, בשעתא דסעודתא דדוד מלכא משיחא]. ועוד זאת, דחג השבועות הוא גם יום ההילולא של מורנו הבעש"ט, שחידושו ה' הפצת המעיינות דפנימיות התורה, וענין זה נמשך ע"י תלמידיו ותלמידי תלמידיו עד לנשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר. ועי"ז משלימים את עבודתו של משה, תורה צוה לנו משה מרובה קהלת יעקב⁶², שמשה נתן את כל התורה כולה (כולל בחי' טל תורה) באופן שתהי' ירושה לכאוי"א מישראל, דאמיתית ענין הירושה הוא כשנמצאת תחת בעלותו לגמרי, והיינו שיש בו הבנה והשגה וכו'. ויש לומר עוד, דיום זה הוא לרק יום ההילולא דדוד מלך ומורנו הבעש"ט, אלא הוא גם יום ההילולא דמשה רבינו, שהרי בשעת מתן תורה הנה על כל דיבור ודיבור פרחה נשמתו והחיוורה בטל תחי', ובהכרח לומר שענין זה ה' אצל כאוי"א מישראל, למקטנם ועד גדולם, וכשפטות הענין, שענין טל תחי' וטל תורה בטח נמשך לכאוי"א מישראל, כולל משה רבינו. ונמצא, שביום זה ה' גם ענין יציאת הנשמה במשה רבינו (פרחה נשמתו), שזהו ענין ההילולא.

55 קצות

כ"ק

והנה התורה היא נצחית⁶³, והיינו שהיא הוראה נצחית לכל ישראל, ואינן מבקש אלא לפי כוחו⁶⁴, שלכל אחד ואחת [שהרי גם אצל נשים היתה נתינת התורה וקבלת התורה, ואדרבה, בתחלה כתיב⁶⁵ כה תאמר לבית יעקב אלו הנשים, ובאופן דאמירה רכה] ניתן הכח שיהי' לימוד התורה כולה גם בחי' טל שבתורה, ובאופן דהבנה והשגה. וכמו שבכל הלכה שבתורה העיקר הוא המעשה בפשטות, עד"ו הוא גם בענין זה דגילוי בחי' טל תורה דלעיל, שהעיקר הוא שיהי' בפשטות, שמדבר הוי' זו הלכה נבוא לדבר הוי' זה הקץ⁶⁶, כגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו, בעגלא דידן ממש.

61

62

- 61 שבת ל. א.
- 62 ברכה לג. ד.
- 63 תנאי רפ"ז.
- 64 במדבר פ"ב. ג.
- 65 יתרו י"ט. ג ובפירוש
- 66 ראה שבת קלח. ב.

ס"ט

.. שמשה נתן ומסר את כל התורה כולה ..

ס"י

.. ואיננו מבקש אלא לפי כוחו, שלכל אחד ואחת [שהרי גם אצל נשים היתה נתינת התורה וקבלת התורה, ואדרבה, [כתוב בתחלה] כה תאמר לבית יעקב אלו הנשים, ובאופן דאמירה רכה] .. [תחלה נכתב "בתחלה כתיב", ותיקן כנ"ל]

שאלות המניחים (א)

בס"ד.

מצו"ב הגאליס של המאמר ד"ה אתה הראת.

א. האם אפשר להשמיט התחלת סעיף ו' (כנסמן עה"ג) ולהכניסו בסוף ס"ד (כנסמן עה"ג) כדלקמן:
וגילוי בחי' סל תורה יהי' לע"פ, כמבואר בהמשך הדרוש שם שזהו משארז"ל כל העוסק בתורה טל תורה מחייו. שע"י העסק בנגלה דתורה בזמן הזה יומשך לע"פ בחי' סל תורה, פנימיות התורה. [וכמבואר גם במ"א' במשארז"ל 29 אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, שע"י לימוד נגלה דתורה (תלמודו) בזמן הזה זוכים לגילוי סודות התורה דלע"פ]. וזה גם מ"ש3 תורה חדשה מאתי תצא, שגילוי בחי' תורה חדשה (סל שבתורה) יהי' לע"פ דוקא.

1) ראה לקו"ש ח"ט ע' 385, ובכ"מ. 2) פסחים ג. א. וש"נ. 3) ויק"ר פי"ג, ג.

ב. האם אפשר לשנות הסגנון דסעיף ט (כנסמן על הגליון) כדלקמן:

ויש לומר דזהו גם מה שידועו שחג השבועות קשור עם משה רבינו, שקיבל אז התורה מסיני, ודוד המלך והבעש"ט. דבעצרת הוא יום ההילולא דדוד המלך [וענין זה הוא בהדגשה יתירה בשנה זו, שהרי דוד מת בשבת2, ובשנה זו חל יו"ט שני של עצרת בשבת] וגם יום ההילולא דהבעש"ט (כנ"פ). [ויש לומר עוד, דחג השבועות הוא גם יום ההילולא דמשה רבינו. שהרי בשעת מ"ת פרחו נשמתן של כל ישראל והחזירה בטל כו'. ובהכרח לומר שענין זה הי' בכל ישראל, למקטנם ועד גדולם, שהרי בטל נמשך ענין סל החי' (סל תורה) לכאור"א מישראל, כולל משה רבינו. ונמצא שביום זה הי' גם ענין יציאת הנשמה (פרחה נשמתן) במשה רבינו, שזמן ענין ההילולא]. ושלשה אלה (משה רבינו דוד המלך והבעש"ט) קשורים עם ענין המשכת בחי' סל תורה (פנימיות התורה) בישראל באופן דהכנה והשגה. דבמשה כתיב תורה ציוה לנו משה מורשה קהילת יעקב3, שנתן את כל התורה כולה (כולל בחי' סל תורה) לכל ישראל באופן דירושה. דאמיתית ענין הירושה היא כשנמצאת בבעלותו של היורש לגמרי, והיינו שיש בזה הכנה והשגה וכו'. ועד"ו הי' זה ענינו של דוד, דוד מלכא משיחא, שענינו של משיח הוא גילוי פנימיות התורה דלעתיד. [וענין זה הוא בהדגשה בזמן זה, מוצאי שבת, זמן סעודתא דדוד מלכא משיחא4]. ועד"ו הוא גם ענינו של הבעש"ט, שגילה פנימיות התורה באופן דהפצת המעיינות הוצה. דבזמן מתן תורה הי' ענין זה (בחי' סל תורה) בהעלם (לפי ערך), ואח"כ נתגלה יותר ע"י דוד, ואח"כ נתגלה ביותר ע"י הבעש"ט ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שחדושם הי' הפצת המעיינות דפנימיות התורה (סל תורה) הוצה.

1) ראה לקו"ש ח"ח ע' 21 ואילך. שם ע' 249 ואילך. ועוד. 2) שבת ל, א. 3) ברכה לג, ד. 4) ראה סידור האריו"ל סדר מוצאי שבת.

ג. במה שנת' שענין "פרחה נשמתן" הי' בפשטות גם אצל משה רבינו - לכאורה בתניא רפל"ד איתא בנוגע למשה רבינו "שאמרו עליו שכינה מדברת מתוך גרונו של משה ומעין זה זכו ישראל במעמד הר סיני רק שלא יכלו לסבול כמאמר רז"ל שעל כל דבור פרחו נשמתן כו". דמזה משמע לכאורה, שאצל משה לא הי' צ"ל ענין פרחו נשמתן. דגם זה ויכוח אלא קעילא קעילא (סל) ואולי הכוונה בתניא שם היא רק לענין השלישי דפרחה נשמתן, אבל המעלה שבזה (ענין ההילולא) היתה גם במשה רבינו. האם נכון?

בצירוף לעלי ההגהה השני, הכניסו המניחים כמה שאלות, כדלקמן.

- א. המניחים שאלו: "האם אפשר להשמיט התחלת סעיף ו' (כנסמן עה"ג) ולהכניסו בסוף ס"ד (כנסמן עה"ג) כדלקמן: . . .".
- כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "האם", וסימן בחץ מה שכתבו "אפשר כו".

ב. המניחים שאלו: "האם אפשר לשנות הסגנון דסעיף ט (כנסמן על הגליון) כדלקמן: . . .".
 כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "האם", וסימן בחץ מה שכתבו "אפשר כו".
 ותיקן כמה תיקונים כדלקמן:
 . . דחג השבועות הוא גם יום ההילולא" דמשה רבינו . .
 . . ובהכרח לומר שענין זה הי' בכל ישראל, למקטנם ועד גדולם** . .
 . . ונמצא שביום זה הי' גם ענין יציאת הנשמה (פרחה נשמתן) במשה רבינו, שאז ענין
 ההילולא] . .
 . . [וענין זה הוא בהדגשה בזמן זה, **סמוך** למוצאי שבת, זמן סעודתא דדוד מלכא משיחא] . .

(* שלימותו ועוד יום חתונתו זה מ"ת.

** (ומש"כ בחדא"ג (שבת) לפענ"ד צע"ג.

ג. המניחים שאלו: "במה שנת' שענין "פרחה נשמתן" הי' בפשטות גם אצל משה רבינו –
 לכאורה בתניא רפ"ד איתא בנוגע למשה רבינו "שאמרו עליו שכינה מדברת מתוך גרונו של
 משה ומעין זה זכו ישראל במעמד הר סיני רק שלא יכלו לסבול כמאמר רז"ל שעל כל דבור
 פרחה נשמתן כו", דמזה משמע לכאורה, שאצל משה לא הי' צ"ל ענין פרחה נשמתן".
 מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בשכינה מדברת משא"כ בעשה"ד פב"פ וכו'

שאלות המניחים (ב)

בס"ד.
א. ע"פ מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א רוצים לסדר הערה כדלקמן:
(7) בתניא רמ"ד מבואר ד"מדרגת משה רבינו ע"ה היא העולה על כולנה שאמרו עליו שכינה מדברת מתוך גרונו של משה. ומעין זה זכו ישראל במעמד הר סיני רק שלא יכלו לסבול, כמאמר רז"ל שעל כל דבור טרחה נשמתן כו". דמוה משמע לכאורה, שאצל משה לא הוצרך להיות "פריחה נשמתו" (כמו שלא פריחה נשמתו כששכינה מדברת מתוך גרונו).

אבל עכצ"ל דהגילוי דמ"ח, "פנים בפנים", הוא למעלה מהגילוי ד"שכינה מדברת כו". ובשביל גילוי זה י"ל (ע"פ המבואר בפנים, דאאפ"ל שאצל משה רבינו הי' חסר העילוי דטל תחי') שגם אצל משה פריחה נשמתו.
ב. בסוף סעיף ד - לכאורה בתחילת הענין משמע שבחי' טל דתורה הוא אתעדל"ע מצ"ע, ובסיום הענין איתא שזה נמשך ע"י לימוד הנגלה (ותלמודו בידו). ולכן אולי כדאי להוסיף הערה:

⁴¹ כי גם בחי' האתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת - "אינה שורה ומתגלה אלא כשיש

שלימות במעשה התחתונים כו" (לשון הלכות'ה שה"ש שבהערה 29). ובלשון הזהר (ח"ג

צ.ב) "לא שריא אלא באתר שלים". וצ"ע גם א"ל איך צ"ל דצי ג"ל.

א. המניחים כתבו: "במאמר ד"ה אתה הראת, ע"פ מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א רוצים לסדר הערה כדלקמן: . . .".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "רוצים", וסימן מה שכתבו "לסדר כו".
בסיום ההערה הוסיף כדלקמן:

. . שגם אצל משה פריחה נשמתו. ועצ"ע. ואכ"מ.

ב. המניחים כתבו: "בסוף סעיף ד - לכאורה בתחילת הענין משמע . . . ובסיום הענין איתא . . . ולכן אולי כדאי להוסיף הערה: . . .".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות "להוסיף הערה".

בסיום ההערה הוסיף כדלקמן:

. . "לא שריא אלא באתר שלים". ועצ"ע דהא טל לא מיעצר בימי אלי'.

חלק משיחת יום ב' דחג השבועות תשמ"ו (הגהה ראשונה)

בס"ד. משיחת יום ב' דחג השבועות (יום שבת קודש) ה'תשמ"ו.

א. לעצמם שסורעמס מען וועגן דעם גודל הענין פון אהבת ישראל ואחדות ישראל, וואס איז ספעציעל אונטערשטראכן אין דעם זמן - חג השבועות, זמן מתן תורתנו:

נאך איידער דער אויבערשטער האט געגעבן תורה צו אידן בא מתן תורה, שטייט שוין אין פסוק 2 אז בא אידן איז געווען דער ענין פון אהבת ישראל ואחדות ישראל: "בחדש השלישי גו' ביום הזה (ראש חודש³) באו מדבר סיני גו' ויחן שם ישראל", "ויחן לשון יחיד, כאיש אחד בלב אחד"⁴.

און נאכמער: די אחדות צווישן אידן האט ארויסגעבראכט בפועל די החלטה פון דעם אויבערשטן צו געבן תורתו צו אידן - ווי עס שטייט אין מדרש⁵: "בכל המסעות כתיב ויסעו ויחנו, נוסעים במחלוקת וחונים במחלוקת, כיון שבאו כולם לפני הר סיני נעשו כולם חני' אחת כו', אמר הקב"ה הואיל ושנאו ישראל את המחלוקת ואהבו השלום ונעשו חני' אחת, הרי השעה? שאתן להם את תורת⁸, ד.ה. (ווי ס'איז משמע פון פשטות לשון המדרש, "הרי השעה שאתן להם את תורת⁸") אז מצד דעם אויבערשטן האט געקענט זיין נתינת התורה גלייך בר"ח סיון⁹, נאר בכדי אז אידן זאלן זיין כלים ראויים לקבלת התורה, האבן זיי דערצו געדארפט האבן הכנות נוספות (די אלע פרטי הענינים וואס זיינען געווען צווישן ר"ה וששה בסיון¹⁰).

ויש לומר איינער פון די סעמים לזה (פארוואס אחדות ישראל, כאיש אחד בלב אחד, האט ארויסגעבראכט החלטה הקב"ה בפועל צו געבן אידן תורה):

וויבאלד אז, כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם¹¹, בכדי ממשך ומגלה זיין אחדות ה' (פון ה' אחד¹²) אין וועלט, ע"י לימוד התורה וקיום המצוות בעוה"ז הגשמי, וואס דורך דעם איז מען מברר ומזכך גשמיות העולם און דארט ממשך ומגלה אחדות ה', ביו - לעשות לו ית' דירה בתחתונים¹²; וואס דאס ווערט אויפגעטאן דורך ישראל ("גוי אחד בארץ") וואס זיי האט מען אפגעגעבן די תורה - דערפון דארף די הכנה לזה זיין אז בא ישראל עצמה, וואס בשבילם (ובשביל התורה) נברא העולם, ואת העולם נתן בלבם, זאל זיין שלום ואחדות, "כאיש אחד בלב אחד" (ובפרטיות יותר - אחדות ושלום בכאו"א מישראל בפ"ע, שלום בין נה"א ונה"ב, בירור וזיכוך הגוף ונה"ב ע"י לימוד התורה וקיום המצוות), ווערט דאס א כלי וואס גיט דערנאך דעם כח אז די אידן ע"י התורה זאלן ממשך זיין שלום ואחדות אין כל העולם כולו.

ב. דערפון איז מובן במכ"ש וק"ו: מה-דאך אז אלס הכנה צו מתן תורה (בר"ח סיון) האט געדארפט זיין "כאיש אחד בלב אחד", עאכו"כ בא מתן תורה עצמה האבן אידן געדארפט שטיין בהתאחדות גמורה.

וכדאיאת במדחו^{12א} עה"פ "כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם", אז "אילו הי' ישראל חסרים עוד אחד לא היו מקבלים את התורה". ביו אז דערביי זיינען געווען אלע נשמות ישראל עד סוף כל הדורות¹³, (אויך די נשמות הגרים¹⁴, כמ"ש¹⁵ "את אשר ישנו פה גו' ואת אשר איננו פה עמנו היום").

ס"א

.. וויבאלד אז "כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם" ..

ד.ה. או די נוכחות פון אלע אידן איז ניט בלויז נוגע צו יעדער איד בפ"ע, נאר דאס איז נוגע צו נתינת התורה לכל בני ישראל, או בכדי אידן זאלן באקומען תורה דארף מען דערביי האבן אלע אידן, ואילו חסר א' מהם "לא היו מקבלים התורה"¹⁶.

בנוגע צו דער אופן פון קבלת התורה (מצד המקבלים) איז פארשטאנדיק אז ס'איז דא א חילוק צווישן אידן, בהתאם לחילוק דרגתם, כמ"ש "ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים", "אתה (משה) מחיצה לעצמך ואהרן מחיצה לעצמו והכהנים מחיצה לעצמם": אבער בנוגע צו מתן תורה ע"י הקב"ה לישראל - איז ניטא קיין חילוק צווישן אידן. ועד כדי כך, אז דער אויבערשטער האט געהייסן משה רבינו "לך רד"¹⁷, "אמר הקב"ה ירד משה אל המחנה ואח"כ אני משמיע תורת לישראל שלא יהא אומר משה הי' מדבר עמנו מתוך העגן"¹⁸, ווארום נתינת התורה ע"י הקב"ה, יחידו של עולם, איז צו יעדער אידן בשוה (פון א פשוט שבפשוטים ביז א גדול שבגדולים, משה רבינו).

והטעם כנ"ל - ווייל דוקא אחדות כל ישראל (בשעת מתן תורה) גיט כח או דערנאך זאלן אידן ע"י התורה קענען אויספירן הכלית נתינת התורה - לעשות שלום ואחדות בעולם.

ג. עפ"י יש לבאר דעם טעם פארוואס מתן תורה איז געווען דוקא "בחדש השלישי" (בלשון הכתוב), ובלשון זו"ל¹⁹ - "ורחא תליתאי", און נאך ענינים של שלשה - "כריך רהמנא דיהב אוריין תליתאי לעם תליתאי על ידי תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי":

"שלישי" (בשרש הענינים) באווייזט אויף דעם ענין השלום והאחדות, כידוע²⁰ אז די מעלה מיוחדת פון מספר שלש איז - דער חיבור והתכללות פון צוויי ענינים וואס קענען שטיין בהתנגדות זה לזה²¹.

און דערפאר איז מתן תורה געווען פארבונדן מיט שלשה - ווייל "כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם" (דער תוכן פון "שלשה"), דערפאר ווערט דערפון נשתלשל אז אלע ענינים פארבונדן מיט מתן תורה שטעלן זיך אויס במספר שלשה: "אוריין תליתאי", תורה אליין שטעלט זיך אויס אין שלשה - ענין האחדות, און די מקבלי התורה זיינען "עמא תליתאי" - אן עם וואס שטייט באחדות ("כאיש אחד בלב אחד"). און אויך זמן מ"ת שטעלט זיך עס אויס "ביום תליתאי בירחא תליתאי".

ויש לומר אז דערפאר שטעלט זיך אויך אויס חג השבועות דוקא ביום אחד - כמבואר בכ"מ²² "הטעם מה שחג השבועות אינו אלא יום אחד בלבד משא"כ בפסח וסוכות שהן ז' ימים - כי בחג השבועות הוא זמן קבלת התורה שהוא בחי' הכתר שהוא בחי' יחידה שלמעלה מהתחלוקת ז' מדות שנק' ז' ימים למעלה כו". וי"ל הביאור - ווייל מתן תורה איז תכלית - בכדי לעשות שלום ואחדות בעולם, ממשיך ומגלה זיין אחדות ה' בכל העולם כולו, דערפאר איז דאס פארבונדן מיט די המשכה מבחי' בחר, בחי' יחידה שלמעלה מהתחלוקת. און דערפאר איז דער כלי לזה אויך - אחדות ישראל, ווארום בשביל ישראל ובשביל התורה נברא העולם, און אידן זיינען די וואס פירן אויס בפועל תכלית התורה, לעשות שלום ואחדות בעולם, דערפאר דארף פריער זיין אחדות בא אידן, וואס זיי זיינען אין זיך כולל כל העולם, (וגם את העולם נתן

ס"ב

. . ווארום נתינת התורה ע"י הקב"ה, יחידו של עולם, איז צו יעדער אידן בשוה (פון א פשוט שבפשוטים ביז א גדול שבגדולים, ביז משה רבינו) . .

- 4 -

בלבם"22), און דערנאך קענען זיי ממשיך זיין די אחדות אין עולם כפשוטו.
 ד. אלע ענינים וואס זיינען געווען בא מתן תורה בפעם הראשונה - חור'ן זיך איבער מידי שנה בשנה.
 ע"ד מש"נ23 "והימים האלה נזכרים ונעשים", ד.ה. אז דער זכרון פון מתן תורה ווען עס קומט "זמן מתן תורתנו" בכל שנה איז ניט בלויז א זכרון אליין, נאר "ונעשים" - מ'לעבט איבער במעשה בפועל דער ענין פון נתינת התורה וקבלתה אויף א באנייטן אופן.
 ובפרט ב"זמן מתן תורתנו" לפי קביעות שנה זו - ווען דער צווייטער טאג שבועות (בחוץ לארץ) קומט אויס ביום השבת - העץ, מ"ת איז געווען בפעם הראשונה24, ד"לכלי עלמא בשבת ניתנה תורה"25 - שטייען דעמולט נאכמער בגלוי די המשכות פון מתן תורה בפעם הראשונה.
 און דעריבער, שטייענדיק איצטער ב"זמן מתן תורתנו", איז מובן אז "נזכרים ונעשים" דער ענין פון מתן תורה וקבלת התורה מחדש, כולל דער ענין אז אידן שטייען באחדות גמורה, "כאיש אחד בלבד אחד", בכדי באקומען די תורה מחדש, וואס דאס גיט דעם כח אז מ'זאל דערנאך קענען מקיים זיין תורה ומצוותי שניתנה לעשות שלום בעולם, און דורך תורה ומצוות - ממשיך זיין שלום ואחדות בכל העולם.
 און פון "זמן מתן תורתנו" - ווערט דאס נמשך על/כל ימי השנה, כמארז"ל27 "בכל יום יהיו בעיניך חדשים", חדשים ממש, "נותן התורה" לשון הוה28,
 וואס דאס איז דאך בפשטות די כוונה פון מתן תורה - נתינת התורה וואס גיט ארויס הוראות ווי מ'דארף זיך פירן במשך כל ימי השנה [ואדרבה: בשעת שמיעת עשרת הדברות מפי של הקב"ה בשעת מ"ת, דארף מען ניט האבן אזא באווארעניש אז מ'דארף היטן תומ"צ; דעם עיקר כח לזה דארף מען האבן, אין ד'15 ימים שלאחרי מתן תורה].

* * *
 (היינט איז אים נאך)

ס"ד

. . ווען דער צווייטער טאג שבועות (בחוץ לארץ) קומט אויס ביום השבת - גען ווי מ"ת איז געווען בפעם הראשונה . .
 . . ווערט דאס נמשך על ובכל ימי השנה, כמארז"ל "בכל יום יהיו בעיניך חדשים" . .
 . . [ואדרבה: בשעת שמיעת עשרת הדברות מפי של הקב"ה בשעת מ"ת, דארף מען ניט האבן אזא באווארעניש אז מ'דארף היטן תומ"צ; דעם עיקר כח לזה דארף מען האבן, אין דיעם זמן וימים שלאחרי מתן תורה].

(1) נוסף לזה ע"ז ש"ואהבת לרעך כמוך" (קדושים יט, יח) הוא "כלל גדול בתורה" (תו"כ ופרש"י עה"פ) ומבטל טיבת הגלות (ראה יומא ט, ב, ועוד) וכו' בכל ימי השנה.

(2) יתרו יט, א-ב. (3) שבת פו, ב. מכילתא ופרש"י עה"פ.

(4) פרש"י עה"פ. ובמכילתא (והיב"ע) שם בשינוי לשון (נת' בלקו"ש חכ"א ע' 101 ואילך. 108 ואילך).

(5) שהיתה כבר בתחלת הבריאה, כמאחז"ל (שבת פח, א. פרש"י בראשית א, לא) "יום הששי כו' התנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימים כו'". ויתירה מזו: החלטה זו (ליתן תורה לישראל) היתה כבר לפני הבריאה, כמאחז"ל (פרש"י ר"פ בראשית) "בראשית כו' בשביל התורה שנקראת ראשית כו' ובשביל ישראל שנקראו ראשית כו'". כלומר, שכל הבריאה היא בשביל תורה וישראל יחד (ולא בשביל תורה בפ"ע וישראל בפ"ע). כמובן מזה שב' הענינים ("בשביל התורה", "בשביל ישראל") באים במירוש תיבה אחת ("בראשית", "ב' ראשית"), כידוע שב' פירושים בתיבה אחת שייכים זל"ז (ראה לקו"ש ח"ג ע' 782. ובכ"מ).

(6) ויקר פ"ט, ט. דרך ארץ זוטא פרק השלום. וראה נתחומא (באבער) יתרו ט.

(7) כלומר, הזמן שהחלטת הקב"ה (ליתן תורה לישראל) בתחלת ולפני הבריאה בוא לידי פועל.

(8) ואף שמוכרח לומר שגם המהלכות בכל המסעות והחגיגות היתה מחלוקת "לשם שמים" (וראה לקו"ש חכ"א ע' 109 בביאור דעת המכילתא (עה"פ יתרו יט, ב), שהמחלוקת לא היתה כפשוטה, כ"א חילוקי דיעות מצד אף דיעותיהן שוות כו', עיי"ש), כי ע"פ ה' יחנו וע"פ ה' יסעו" (בהעלותך טו, כ. שם, כג). מ"מ, בר"ח סיון, נתחדש ענין נעלה יותר, שלא היתה שום מחלוקת, גם לא לש"ש, כ"א אהבת ישראל ("כאיש אחד", אחדות בפועל, בחיבונות), ויתירה מזו - אחדות ישראל ("בלב אחד", אחדות גם בפנימיות הלב). וי"ל שזהו ע"ד העילוי ד"הוי' (ש"א סו, יח) עמו שהלכה כמותו" (סנהדרין צג, ב. וראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שכו ואילך. אה"ת יתרו ע' תתצ ואילך. נ"ך כרך ב ע' תתקפא ואילך. לקו"ש חס"ו ע' 233. וש"ג) לגבי "אלו ואלו דברי אלקים חיים" (עירובין יג, ב. וש"ג) במחלוקת לש"ש, שהרי גם מחלוקת לש"ש (זו מחלוקת שמאי והלל (אבות)), נוהג סו"ס - אפשריות - לפירוד בלתי רצוי, שלכן גם המחלוקת מצ"ע אינה דבר טוב (ראה) בנוגע למחלוקת שמאי והלל, מחלוקת לש"ש, שהיא כיום שבירת הלוחות), משא"כ מצד "ותו" עמו שהלכה כמותו" - שהלכה היא רק באופן אחד.

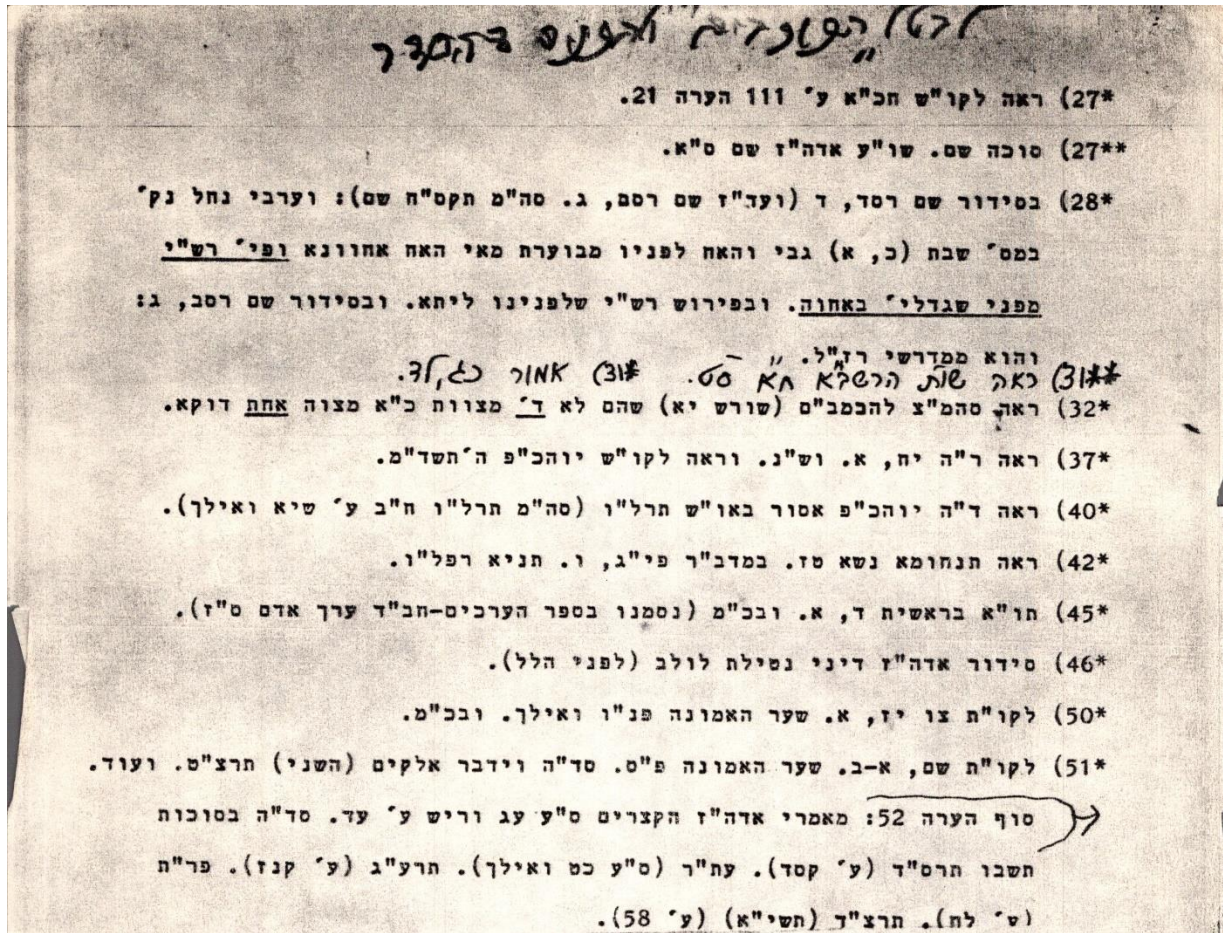
(9) ולהעיר מתו"א (סו, ג. קט, ג), שבר"ח סיון, יום ג' בשבוע הו' (משבוע שבתות), "כאלו כבר נכנסה כל השבוע כו'".

- (1) נוסף לזה ע"ז ש"ואהבת לרעך כמוך" (קדושים יט, יח) הוא "כלל גדול בתורה" . .
- (5) . . כמובן מזה שב' הענינים ("בשביל התורה", "בשביל ישראל") באים (בפירוש) תיבה אחת ("בראשית", "ב' ראשית"), באים (בפירוש) תיבה אחת ("בראשית", "ב' ראשית"), כידוע שב' פירושים בתיבה אחת שייכים זל"ז - ועד שמתאחדים, כהלימוד ב"שעטנז" . .
- (7) כלומר, הזמן שהחלטת הקב"ה (ליתן תורה לישראל) בתחלת ולפני הבריאה יתבוא לידי פועל.
- (8) . . וי"ל שזהו ע"ד העילוי ד"הוי' (ש"א טז, יח) עמו שהלכה כמותו" . .
- . . לגבי "אלו ואלו דברי אלקים חיים" (עירובין יג, ב. וש"ג) במחלוקת לש"ש, שהרי גם ממחלוקת לש"ש (זו מחלוקת שמאי והלל (אבות פ"ה מ"יז)), יכולה להיות בתלמידים שלא שימשו כל צרכן כו' () נוהג סו"ס - אפשריות לפירוד בלתי רצוי, שלכן גם המחלוקת מצ"ע אינה דבר טוב, (ראה) בנוגע למחלוקת שמאי והלל, מחלוקת לש"ש, שהיא כיום שבירת הלוחות), משא"כ מצד כ"והוי' עמו שהלכה כמותו" - שהלכה היא רק באופן אחד.

- (10) שבת שם סע"ב ואילך. הובא בשו"ע אדה"ו או"ח סו"ס תצד. (11) רמב"ם סוף הל' חנוכה.
 (12) תניא פ"ו. ועוד. (12*) ב"ר פ"ע. ס. מכילתא. דב"ר פ"ו, ח.
 (13) פדר"א פמ"א. שמור"ר ספכ"ח. תנחומא פקודי ג. נצבים ג. וח"א צא. א. וח"ב פג. ב. תקו"ו תמ"ט (פו, א).
 (14) כלשון הידוע בנוגע לכאוו"א מבניי כולל הגרים: מושבע ועומד מהר סיני (שבועות כב, ב). וראה שבת קמו, רע"א.
 (15) נצבים כט, יד. (16) ויתירה מזו: "אינו כדאי לקבל", כבמכילתא שם.
 (17) יתרו יט, כד. (18) פדר"א שם. שמור"ר שם, ג.
 (19) שבת פח, א. וראה פי' ר' נסים גאון שם. תנחומא יתרו י (עה"פ בחודש השלישי).
 (20) ראה לקו"ש חכ"א ס"ע 110 ואילך.
 (21) וע"ד מאחז"ל (ברייתא די"ג מדות - תו"כ בתחלתה) "שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבוא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם". ע"ד המעלה והלכה לגבי "אלו ואלו דא"ח". אלק"ו |הלכה כדברי המכריע" (שבת לט, סע"ב). כי דעת המכריע אינו "מסכים לאחת מב' הדיעות" כ"א "כולל ב' הדיעות ושניהם מסכימים לדעת המכריע" (סה"מ תרכ"ו ע' רפב-ג. המשך תרס"ו ע' תלד-ה. סה"מ עת"ר ע' קכ ואילך. וראה לקו"ש שם ע' 111 ואילך. וש"נ).
 (21*) תו"א הוספות קט, סע"ד. (22) קהלת ג. יא. וראה לקו"ת במדבר ה--ריש ע"ב.
 (23) אסתר ט, כח. וידוע פירוש האריו"ל עה"פ - ראה רמ"ז בס' תיקון שובבי"ם. הובא ונת' בס' לב דוד להחיד"א פכ"ט.
 (24) לדעת ר' יוסי (שבת פז, א) שמ"ת הו' בו' סיון (יום ב' דחגה"ש בחו"ל בזמנה"ז). וגם לדעת הרבנן שמ"ת (בשבת) הו' בו' סיון. הרי בזמן שהי' מקדשין ע"פ הראי' לפעמים הי' עצרת בו' סיון. ונוסף לזה, שגם בזמנה"ז (שעצרת הוא בו' סיון), הרי ב' דחגה"ש, הוא יו"ט שני (של גליות) של יום ראשון. ואינו משום "ספיקא דיומא" (כמו יו"ט שני של גליות בשאר היו"ט), כ"א "כדי שלא לחלוק במועדות" (רמב"ם א, היינו שיש בו כח של ודאי שו"ת חת"ס האו"ח סו"ס קמה. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1030 ובהערה 26).
 (25) שבת פו, ב. וגם לאידך: תורה (אחת) נותנת כח לשלום ואחדות ישראל.
 (27) פרש"י תבוא כו, סז. (28) לקו"ת תזריע כג, א. ובכ"מ.

- (14) כמש"נ בכ"מ - ככם כגר וכיו"ב. ולהעיר שמצרי שנתגייר מחוייב תיכף בק"פ וכו' כלשון הידוע בנוגע לכאוו"א מבניי כולל הגרים: מושבע ועומד מהר סיני (שבועות כב, ב). וראה שבת קמו, רע"א.
 (21) .. ע"ד המעלה דהלכה לגבי "אלו ואלו דא"ח". ולפ"ן ו"הלכה כדברי המכריע" ..

מאמר ד"ה והג האסיף תשמ"ג – קונטרס הג הסוכות תשמ"ז

א. על דף הוספות להערות להמאמר, ציין כ"ק אדמו"ר שליט"א: לבטל "הכוכבים" ולהכניס בהסדר

בס"ד.
מצו"ב מאמר ד"ה וחג האסיף די"ג חשרי
ה'תשמ"ג, להו"ל לקראת חג הסוכות הבע"ל.
מאמר זה י"ל בשעתו בקופיר, ונערך עתה מחדש.
כן ניחוספו בו הערות ומ"מ.
למאמר זה יצורף בימים הקרובים גם מאמר
ד"ה ביום השמע"צ דשמח"ת ה'תשמ"מ - להוציאם
לאור ביחד ב"קונטרס חג הסוכות - שמע"צ-שמח"ת
(או אולי להו"ל קונטרס אחד לחג הסוכות, וכן
בפני עצמו לשמע"צ-שמח"ת).

קמ"ה
והתעניין
התעניין
התעניין

ב. למאמר צירפו המניחים פתק, בו כתבו ע"ד המאמר המצורף, וכן ע"ד המאמר ד"ה ביום השמיני עצרת תש"מ שהי בשלבי ההכנה.

גם על פתק זה ציין כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בשניהם לבטל ה"כוכבים" ולהכניסם בסדר

[רוב צילומי הגהות מאמר זה - נדפסו ב"עלי ההגהה" (שי"ל ע"י מערכת "מפתח") חוברת מג].

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

•

לזכות

החתן הרה"ת מרדכי מענדל

והכלה דבורה לאה

שיחיו קדנר

•

יה"ר שיבנו בית בישראל

בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה

כפי שהם מוארים במאור שבתורה

זוהי תורת החסידות

לנחת רוח כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

•

נדפס ע"י ולזכות הוריהם

הרה"ת זאב מאיר ודבורה חי' רייזל שיחיו קדנר

והרה"ת יוסף והנה שיחיו לנדא